

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Melegh Andrea alkotóművész munkái

Pécs, 2012. január – február

Tisztelt Kollégánők és Kollégák, Kedves Dolgozóink!

A 2012-es esztendő új kihívásokat hoz, melyek csak részben voltak előre láthatók, így több esetben rögzítésekre kényszerülünk. Így pl. a kar tavalyi terv feletti zárólása (az állami szférát érintő két „Matolcsy-féle zárolás”) csaknem 500 MFt volt... Sajnos ez a pénz elvonásra került, az idén sem fog a rendelkezésünkre állni.

A felvételi keretszámok magasabbak, mint az elmúlt évben, ezt az általunk is régóta szorgalmazott lehetőséget ki kell használni. Ez természetesen megnövekedett terheket jelent amúgy is túlterhelt oktatásunknak. Kérem, hogy azok az intézetek és klinikák, melyekben az oktatási terhelés nem jelentős, vegyenek részt más intézetek és klinikák oktatási terheinek a könnyítésében. Az oktatási többletteljesítményeket honorálni fogjuk.

Természetesen erőteljesen törekszünk arra is, hogy a külföldön dolgozó kollégák közül is minél többen térhessenek haza! Ehhez méltó körülményeket szükséges létrehozni olyan módon, hogy az ne keltsen feszültséget a tartósan itthon dolgozó kollégák körében. Kérem, hogy az arra érdemes kollégákat minél nagyobb számban próbálják „repatriálni”. Ugyanilyen fontos, hogy a tehetséges és arra érdemes PhD-hallgatóinkat megtarthassuk. Ennek érdekében egy pályázati rendszeren keresztül támogatni kívánjuk őket elhelyezkedésükben és tudományos munkájuk folytatásában.

Nagy kihívás az ún. Science Building projekt. Ahogyan az várható volt, az előzetes egyeztetés hiánya, ill. a túlságosan optimista megvalósíthatósági tanulmány nagyon komoly korrekciók igényét veti fel. Ezeket készek vagyunk megtenni, de részvételünk csak a valóban felhasználható és finanszírozható területekre vonatkozik. Bízunk abban, hogy a projekt sikerre vihető, az épület pedig elfogadható színvonalú és bekerülési költségű szolgáltatást nyújt. Jó kihasználása csak az oktatói, kutatói létszám bővítésével, pályázatképes kollégák besorolásával érhető el.

Az elmúlt évtized folyamatos szervezeti átalakításai ellenére az egészségügyi gazdálkodás és menedzsment rendkívül neuralgikus pontjává vált egyetemünknek. A közelmúltban jelentős kormányzati segítséget kaptunk, de ezzel együtt sem állunk jobban, mint Szeged és Debrecen, vagy éppen a Semmelweis Egyetem. Mivel az elmúlt tíz év azt bizonyította, hogy az egységes irányítási struktúrával bíró intézmények (Semmelweis, Debrecen) jobban szerepeltek, mint a másik két - folyamatos szervezeti reformokat elszenvedő - intézmény, kezdeményeztük a stratégia tervezés és a személyzetpolitika területein az egy-

séges irányítási rendszer kialakítását, csakúgy mint a valóban hatékony betegellátási menedzsment létrehozását is. A közelmúltban megszületett felsőoktatási törvény és a Semmelweis-terv ismeretében a PTE rektorával együtt megteesszük a megfelelő lépéseket, hogy az egyetemi struktúrába illeszkedő, a törvényekkel harmonizáló SZMSZ változtatások történjenek. Le kell szögezni azonban azt, hogy az Igazgatótanács és a Kari Tanács több mint kétharmados többséggel támogatta a javaslatunkat; elvárható, hogy a vélt vagy valós egyéni érdekeket féltetve mindenki arra törekedjen, hogy megteremtjük a klinikum szakmailag előremutató és gazdaságilag optimális működésének feltételeit.

Az ingatlangazdálkodás az egyetemen belül egységes, de nyilvánvaló az, hogy a kar (klinikum) igen jelentős ingatlanokat adott fel részben közös egyetemi célra (Szent Mór Kollégium), részben a várossal történő csereüzlet során. Ennek kedvezményezettje viszont csak részben volt a kar, pl. a Vörösmarty úti ETK épület megvásárlására is ennek a tranzakciónak a keretében került sor. Meggyőződésem, hogy jogos igényünk a megfelelő kompenzáció, ahogyan a kar is teljes mértékben ledolgozta a belső adósságállományt, amit korábban felhalmozott. Ugyanígy korrekt módon kívánunk eljárni azzal a hiánnyal, ami a klinikum oldalán nyomasztó módon részben megmaradt, ill. jelenleg még újratermelődik.

Legnagyobb erősségünk az az oktatói és klinikusi csapat, ami jelenleg is a rendelkezésünkre áll, s amit tovább bővíteni és erősíteni szükséges. Ugyanígy jobban meg kell becsülnünk azokat a betegágy mellett vagy a diagnosztikában dolgozó munkatársakat, akik a nehéz időszakokban igen szerény juttatásokért a munkánkat lehetővé tették.

Sajnos az előttünk álló feladatok nagyok, és mindenkinek meg kell érteni, hogy meg kell állítani az eladósodás folyamatát. Ebben az időszakban a személyi jövedelmeket várhatóan nem áll módunkban jelentősen növelni, bár mindent el fogunk követni a tulajdonos állam irányában, hogy teljesítményeinket jobban, a valós értékén ismerje el. A belső el-

osztás törvényes és igazságos jellegének a visszaállításával sajnos csak a jövőbeli bukott perek lesznek elkerülhetők. Nem áll módunkban részrehajló módon egyéni vagy szűk csoportérdekeket kiszolgálni. A kitorési pontok

Fotó: Rodler Miklós

meghatározása konszenzusos kell hogy legyen, s bár mindig vannak vélt vagy valós veszteségek, bízom abban, hogy az eredmények igazolnak. Amint azt több esetben láttuk, egyes szakmák súlyosan meggyengültek.

Különösen az adminisztráció terén egyszerűsítés és a hatékonyság növelése a cél.

Öröndetes, hogy 2011-ben karunk több szép nyilvánosságot kapott eredményt is elért. Ugyanakkor rengeteg a lemaradás és a teendő. Mindezek pótlásában és új szép eredmények elérésében számítunk Önökre 2012-ben is.

Miseta Attila

TARTALOM

A 2012-es év kihívásai
(Miseta Attila dékán)

A Kari Tanács ülése

Dékáni pályamunkák eredményei

Kitüntetések

Nyílt Nap (Duga Zsófia)

World Aids Day (Vecsei Anna)

Adomány a Gyermekklinikának
(Adamovich Károly)

Nyertes Európai Uniói projekt
nemzetközi partnerekkel
(Pongrácz Judit, Bognár Rita)

Nyertes TÁMOP pályázatról
(Bognár Rita, Fekete Szabolcs)

Gyógyszerésztudományok Fóruma
(Horváth Györgyi)

Interjú az új kari HÖK-vezetőkkel
(Szabó Gábor)

Educatio – 2012 (Falusi Fruzsina, RND)

A gyermek jogai és képviselete
az ellátás során (Györkő Béláné)

Szakmai Gyakorlat Japánban
(Lenkey Zsófia)

Szumózás Heidelbergben
(Bódis Emőke)

Születésnap ünnepség az Élettani
Intézetben (Péczezy László)

Önkéntes hallgatók a Misina
Állatvédő Egyesületnél
(Pappné Böröcz Kriszta)

A Magyar Epidemiológiai Társaság
Kongresszusáról (Berényi Károly)

„Rezsimek és intervenciók”
(Dormán Hajnalka)

A hallgatók Adventi koncertjéről
(Sipos Katalin)

Irodalmi összeállítás (Kiss Tamás)

Mai történet az egészségügyből (FL)

Nyomdászattörténeti kiállítás
(Dani Ágnes)

Németh-Csóka Mihály önéletrajzi írása
Jobst Kázmér ajánlásával

Kosztolányi Dezső: Esti Kornél
(részlet)

Intézeti, klinikai hírek, információk

Tudományos közlemények

Prof. Kriszbacher Ildikó

Dr. Flerkó Béláné dr. Bárdos Vera

Prof. Szekeres László

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsának ülése

2012. január 12.

1. Egyetemi tanári pályázatok véleményezése

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta az egyetemi tanári pályázatokat (Lásd még az előzetes szavazásokat. A szavazatok sorrendje: igen, nem tartózkodás.)

Név	Bizottsági vélemények	Tudományos Bizottság	Tanulmányi Bizottság	Igazgatói értekezlet	Kari Tanács
Dr. Garai János Kórélettani és Gerontológiai Intézet	egyhangúlag támogatva	12, 0, 2	7, 1, 0	31, 1, 2	67, 4, 2
Dr. Kelemen Dezső Sebészeti Klinika	egyhangúlag támogatva	egyhangúlag támogatva	egyhangúlag támogatva	33, 0, 1	65, 2, 6
Dr. Kiss István Orvosi Népegészség-tani Intézet	egyhangúlag támogatva	egyhangúlag támogatva	7, 1, 0	32, 1, 1	72, 1, 0
Dr. Pongrácz Judit Immunológiai és Biotechnológiai Intézet	egyhangúlag támogatva	egyhangúlag támogatva	egyhangúlag támogatva	32, 1, 1	72, 1, 0
Dr. Regldői Dóra Anatómiai Intézet	egyhangúlag támogatva	egyhangúlag támogatva	egyhangúlag támogatva	34, 0, 0	68, 5, 0
Dr. Szabados Sándor Szívgyógyászati Klinika	egyhangúlag támogatva	12, 0, 2	egyhangúlag támogatva	32, 0, 2	66, 4, 3
Dr. Vereczkei András Sebészeti Klinika	egyhangúlag támogatva	13, 0, 1	egyhangúlag	33, 0, 1	68, 2, 3

2. Egyetemi magántanári cím adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta az egyetemi magántanári pályázatot.

	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Fogarasi András tudományos igazgató	70	1	2

3. Címzetes egyetemi docensi cím adományozása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredménnyel támogatta a címzetes egyetemi docensi pályázatot.

	Igen	Nem	Tartózkodás
Dr. Bende Sándor osztályvezető főorvos	70	3	0

4. A PTE ÁOK egyetemi adjunktusi és egyetemi tanársegédi kinevezési követelményrendszerének módosítása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE ÁOK egyetemi adjunktusi és egyetemi tanársegédi kinevezési követelményrendszerének módosítására tett javaslatot.

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo

Az első borítón Melegh Andrea munkái láthatók, melyeket a Szülészeti Klinikának adományozott (erről írás: Orvostudományi Kar Tanácsa 2011. november–december, 19. oldal). Középen: Firenze, az Arno, Barthó Loránd és Ember István fényképei.

A hivatalos anyagok fotóit Verébi Dávid készítette, Czulák Szilvia gondozta.

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Decsi Tamás

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, szerkesztőségi munkatárs: Kiss Tamás

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája.

A PTE ÁOK tanársegédi és adjunktusi kinevezés követelményei

Egyetemi tanársegéd II. elméleti intézetben (maximum 4 év)

A tanársegéd I. követelményein felül:

- ~~Megszerezte az elméleti tárgyból megszerezhető szakvizsgát~~
- Önállóan oktat angol-, v. német nyelven
- Kutatómunkája eredményeiről legalább 4 hazai vagy nemzetközi kongresszuson beszámolt, legalább 2 esetben első szerzőként.
- Legalább három közleménye jelent meg vagy áll megjelenés alatt (elfogadott).
- Ezek közül legalább egy impakt faktoros, idegen nyelvű közleményben első szerző.

5. Költségtérítési díjak módosítása

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE ÁOK költségtérítési díjainak módosítására tett javaslatot.

6. Bejelentések

Dr. Miseta Attila dékán bejelentette, hogy dr. Bódis József rektor rektori biztosnak nevezte ki dr. Decsi Tamás professzort, az Általános Orvostudományi Kar dékánhelyettesét a Klinikai Központba, és mellé egy bizottságot is kijelölt.

Dékáni pályamunkák eredményei

I. szekció: Biokémia, Biofizika, Genetika, Molekuláris biológia, Immunológia, Mikrobiológia

Elnök: Dr. Kilar Ferenc

Tagok: Dr. Debreceni Balázs, dr. Engelmann Péter, dr. Pap Marianna, dr. Polgár Noémi, dr. Szereday László

I. helyezett

Rupeena Purewal, Laboratóriumi Medicina Intézet: Lithium: A New Therapeutic Approach in Alzheimer's disease? Témavezető: Dr. Nagy Tamás.

II. helyezett

Géraldine Laura Engels, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet: Characterization of different CD160+ innate lymphocyte populations during the clinical stage of preeclampsia. Témavezető: Dr. Barakonyi Alíz.

III. helyezett

László Eszter, Anatómiai Intézet: A PACAP vesében ischaemia/reperfusio során betöltött szerepének vizsgálata. Témavezető: Dr. Kiss Péter, dr. Reglődi Dóra.

Cseh Anna, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet: Új alternatívák a rákos sejtnövekedés és kolónia formáció gátlására. Témavezetők: Dr. Sümege Balázs, dr. Hocsák Enikő.

II. szekció: Élettan, Kórélettan, Gyógyszertan, Laboratóriumi diagnosztika

Elnök: Dr. Gregus Zoltán

Tagok: Dr. Farkas Ágnes, dr. Garami András, dr. Lányi Éva, dr. László Kristóf, dr. Némethi Balázs

I. helyezett

Botz Bálint, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet: Szexuális neuropeptidok szerepének vizsgálata a nocicepcióban és motoros működésekben egér neuropátia modellben. Témavezető: dr. Helyes Zsuzsanna.

II. helyezett

Szabad Árpád Olivér, Kórélettani és Gerontológiai Intézet: Az energiaegyensúly-szabályozás korfüggő változásainak vizsgálata patkányban. Témavezető: Dr. Pétervári Erika.

Dr. Gaszner Kormos Viktória, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet: A szorongás és a stressz-reakció vizsgálata hipofízis adenilát-cikláz aktiváló polipeptid (PACAP) génhiányos egerekben viselkedési és c-Fos immunhisztokémiai módszerekkel. Témavezetők: Dr. Helyes Zsuzsanna, dr. Gaszner Balázs.

III. helyezett

Mikó Alexandra, Kóréletani és Gerontológiai Intézet: Spontán hipertenzív patkányok energiahomeosztázisának vizsgálata: éhezés, újratáplálás és melanokortin hatása. Témavezető: *Dr. Pétervári Erika*.

III. szekció: Morfológia, Patomorfológia, Képkalkító diagnosztika

Elnök: *Dr. Kovács Magdolna*

Tagok: *Dr. Ábrahám Hajnalka, dr. Gömöri Éva, dr. Nagy András Dávid, dr. Tornóczky Tamás*

I. helyezett

Fülöp Balázs, Anatómiai Intézet: Belső fül hisztológiai vizsgálata vad típusú és hypophysis adenilát-cikláz aktiváló polipeptid (PACAP) KO egerekben. Témavezető: *Dr. Tamás Andrea, dr. Szabadfi Krisztina*.

II. helyezett

Sarlós Donát Péter, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet: Lymphoid sejtek lépbe irányuló megtelepedésének vizsgálata. Témavezető: *Dr. Balogh Péter*.

IV. szekció: Konzervatív Klinikai tudományok

Elnök: *Dr. Cziráki Attila*

Tagok: *Dr. Balaskó Márta, dr. Bódis Beáta, dr. Csábi Györgyi, dr. Varjú Cecília*

I. helyezett

Farkas László, I.sz. Belgyógyászati Klinika: A Graft tumor-konnamináció jelentősége autológ hemopoetikus őssejt-transzplantációban T-sejtes non-Hodgkin lymphomában. Témavezető: *Dr. Szomor Árpád, dr. Kereskai László*.

II. helyezett

Vágási Judit, Gyermekgyógyászati Klinika: A zsírsavmetabolizmus eltérései atopiás megbetegedésekben. Témavezető: *Dr. Decsi Tamás*.

V. szekció: Operatív Klinikai tudományok

Elnök: *Dr. Vástyán Attila*

Tagok: *Dr. Szigeti András, dr. Lujber László, dr. Lénárd László*

I. helyezett

Fazekas Ádám, Mozgásszervi Sebészeti Intézet Ortopédiai Klinikai Tanszék: Processzált porc allograft implantáció körülírt porchiány ellátására. Témavezető: *Dr. Váncsodi József*.

VI. szekció: Családorvostan, Szociális medicina, Igazságügyi orvostan

Elnök: *Dr. Füzesi Zsuzsanna*

Tagok: *Dr. Jegesy Andrea, dr. Karádi Kázmér*

I. helyezett

Hadnagy Zsolt, Családorvostani Intézet: A demoralizációs skála

magyarországi bevezetése, a depresszió és demoralizáció vizsgálata hospice betegek körében. Témavezető: *Dr. Csikós Ágnes*.

Kiemelt első helyezett – 100% pontozás

Fazekas Ádám, Mozgásszervi Sebészeti Intézet Ortopédiai Klinikai Tanszék: Processzált porc allograft implantáció körülírt porchiány ellátására. Témavezető: *Dr. Váncsodi József*.

További előadók és előadások

Bartos Barbara, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet: Tracking molecules involved in thymic epithelial senescence. Témavezetők: *Dr. Kvell Krisztián, dr. Pongrácz Judit*.

Bencze Bálint, Laboratóriumi Medicina Intézet: Gyógynövények a fogászati prevencióban. Témavezetők: *Dr. Kőszegi Tamás, dr. Kocsis Béla, dr. Szabó László Gy.*

Borza Erzsébet, Szerves és Gyógyszerkémiai Intézet: Nitroxidokkal módosított rezveratrolok szintézise és vizsgálata. Témavezető: *Dr. Kálai Tamás*.

Cseh Tamás, Orvosi Biológiai Intézet: TrkA fehérje szerepe PC12 sejtek nitroprusszid-nátrium indukálta apoptózisában. Témavezető: *Dr. Bátor Judit*.

Fendrik Krisztina, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet: Glukokortikoid-kezelés hatása humán vér limfocita alcsoportok fenotípusára. Témavezetők: *Dr. Boldizsár Ferenc, dr. Berki Tímea*.

Fetzer Szilvia, Szemészeti Klinika: Morfológia és funkció preperimetriás glaukómában. Témavezető: *Dr. Ajtony Csilla*.

Földi Anett Lilla, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika: A neoadjuváns sugárterápia hatékonysága cervix karcinómás betegek kezelése során. Témavezető: *Dr. Gőcze Péter*.

Gáspár Sarolta, Sebészeti Oktató és Kutató Intézet: Különböző sebészi hálók generálta idegentest típusú gyulladásos reakció összehasonlító hisztológiai vizsgálata. Témavezető: *Dr. Takács Ildikó*.

Imreh András, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet: Szenzoros neuropeptidok szerepe a bőr mikrocirkulációjában ép és neuropátiás körülmények között. Témavezető: *Dr. Helyes Zsuzsanna*.

Kiss Péter, Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinika: Teljes gégeeltávolítás utáni olfaktórikus és pulmonális rehabilitáció. Témavezető: *Dr. Móricz Péter*.

Knausz Csaba József, Mozgásszervi Sebészeti Intézet Ortopédiai Klinikai Tanszék: A combfej porc szerkezeti elváltozásának vizsgálata combnyak-törött betegeken kalorimetriával. Témavezető: *Dr. Wiegand Norbert, dr. Lőrinczy Dénes*.

Kun Szilárd, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet: Dexamethasone-kezelés hatásának vizsgálata limfociták apoptózisára és apoptózis-szabályozó fehérjéinek expressziójára. Témavezető: *Dr. Boldizsár Ferenc, dr. Berki Tímea*.

Lőrincz Orsolya, Kórélettani és Gerontológiai Intézet: A testösszetétel és életkor hatásai az energiaháztartás szabályozására: leptin szerepe. Témavezető: *Dr. Balaskó Márta*.

Móricz András, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet: Szenzoros neuropeptidok vizsgálata endotoxinnal kiváltott légúti gyulladás egérmodelljében. Témavezetők: *Dr. Helyes Zsuzsanna, dr. Hajna Zsófia, dr. Elekes Krisztián*.

Oláh Roland, Patológiai Intézet: A prognózist és terápiát meghatározó ALK és KRAS gének szerepe a különböző hisztomorfológiájú és lokalizációjú tüdő adenocarcinómákban.

Témavezető: *Dr. László Terézia*.

Ortmann Erika, Laboratóriumi Medicina Intézet: Ochratoxin A molekuláris kölcsönhatásainak vizsgálata. Témavezető: *Dr. Kőszegi Tamás*.

Sági Veronika, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet: A hidrogén-szulfid hatásai tengerimalac ileum hosszanti simaizomzaton. Témavezető: *Dr. Barthó Loránd, dr. Pozsgai Gábor*.

Sélley Eszter, II.sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum: A perkután vesebiopszia szövődményeinek kockázati tényezői. Témavezető: *Dr. Wittmann István*.

Szabó Zsuzsanna, Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika: A Szuicidium neurobiológiai korrelátumai. Témavezető: *Dr. Vörös Viktor*.

Tanai Edit, Kórélettani és Gerontológiai Intézet: A H₂S (hidrogén-szulfid) antioxidáns hatásosságának vizsgálata izolált patkány mikroereken. Témavezetők: *Dr. Koller Ákos, dr. Solymár Margit*.

Tenk Judit, Kórélettani és Gerontológiai Intézet: A corticotropin-releasing factor anyagcsere folyamatokban betöltött szerepe az életkor függvényében. Témavezetők: *Dr. Székely Miklós, dr. Balaskó Márta*.

Tóth András, I.sz. Belgyógyászati Klinika: On-pump és off-pump technikákkal végzett koszorúér bypass műtétek hatása a hemoreológiai paraméterekre. Témavezető: *Dr. Késmárky Gábor*.

Trásy Domonkos, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet – Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet: Nyirokcsomók bakteriális vizsgálata. Témavezetők: *Dr. Báta István, dr. Kerényi Mónika*.

Varga Ádám, Sebészeti Klinika: Cardiovascularis halálozás kockázatának csökkentése szervátültetett betegeknél. Témavezető: *Dr. Szakály Péter*.

Weich, Alexander M., Immunológiai és Biotechnológiai Intézet: The role of Wnt11 in the regulation of Epithelial-Mesenchymal Transition in an NSCLC cell line. Témavezetők: *Dr. Bartis Domokos, dr. Pongrácz Judit*.

Yahiro, Rikki, Kyle Kotyk, Laboratóriumi Medicina Intézet: TRPC1 as a Potential Target for O-GlcNAc Glycosylation. Témavezető: *Dr. Nagy Tamás*.

CROSS8 - Hallgatói részvétel

A TDK kari vezetőségének döntése alapján 2012-es CROSS8 (Zágráb) nemzetközi hallgatói TDK-konferenciára pályázatuk alapján az alábbi hallgatók nyertek részvételi támogatást:

Benkő Eszter

Botz Bálint

Gilitsch Annamária

Kósa Dalma

Mihályi Krisztina

Török Orsolya

Trásy Domokos

Hippokratész Emlékérmét vehetett át dr. Bódis József

A Magyar Orvosi Kamara a Hippokratész Emlékérmét 1999-ben alapította azzal a céllal, hogy a MOK munkájában, kitűzött céljainak elérésében kimagasló szerepet szerzett tagokat kitüntesse. Az idei évben hárman vehették át az elismerést, köztük *dr. Bódis József*, a Pécsi Tudományegyetem rektora.

A díjat a Magyar Orvosi Kamara (MOK) azon tagjai érdemelhetik ki, akik emberi, orvosi magatartásukkal példát mutattak.

Végh Antal Nívódíj Dévay Attilának

2011. december 3-án *Dévay Attila*, a Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet igazgatója a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Elnökségének támogatásával, a Gyógyszerészet szaklap szerkesztősége által alapított Végh Antal nívódíjat vehette át 2011. évi kiemelkedő publikációs tevékenységéért.

A Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság (MLDT) 2011. november végén tartotta tisztújító közgyűlését. A társaság alapszabályának megfelelően a küldöttek megválasztották 2012-2014 évekre az MLDT 12 tagú vezetőségét. 2012. január 1-től három éves ciklusra az MLDT elnöke *dr. Kovács L. Gábor* egyetemi tanár, az MTA rendes tagja, a titkár *dr. Liszt Ferenc* egyetemi docens lett.

Sebeket kötözhettek és fogakat húzhattak a nyílt napon a diákok

Az orvosi munka szépségeibe és mindennapjaiba is betekintést nyerhetett karunkra 2011. december 14-én ellátogató, 523 középiskolás diák. A kari nyílt napok iránti érdeklődés az elmúlt két évben megduplázódott.

Az érdeklődők megismerkedhettek az egyes szakmák rejtelmeivel, sőt számos tevékenységet ki is próbálhattak az Aulában: disznólábat, csirkelábat varrhattak sebészorvosok irányítása mellett, készíthettek gyógyító krémeket, teákat gyógyszereszek segítségével, fantomfejen gyakorolhatták a foghúzás helyes technikáit fogorvosok útmutatásai alapján, gyakorolhatták a sebek kötözését.

A karra ellátogató félezer középiskolás diák emellett informatív előadásokat hallgathatott a szakok felépítéséről, a felvételi rendszer várható változásairól. Az eseményen a kar vezetői mellett a hallgatói szervezetek képviselői, aktivistái is jelen voltak, így az érdeklődők közvetlenül a diákoktól kérhettek információkat a hallgatói életéről, a kollégiumokról és élményeikről.

Duga Zsófia, PR referens

WORLD AIDS DAY

2011. december 1., AIDS világnapja, jelmondat: Get To Zero!

1988 óta szentelik ezt a napot az AIDS elleni küzdelemnek, támogatást nyújtanak azok számára, akik HIV-pozitívként élnek, valamint megemlékeznek azokról, akik meghaltak ebben a fertőzésben.

A világon 33,3 millió HIV fertőzött ember él, 1981 és 2007 között több mint 25 millióan haltak meg AIDS-ben. Bár a HIV Magyarországon nem jelent akkora problémát, ezen a napon megragadjuk az alkalmat, hogy a többi, nemi úton terjedő betegség jelentőségére is felhívjuk a figyelmet.

A Magyar Orvostanhallgatók Egyesülete Pécsi Helyi Bizottsága (MOE PHB) idén is csatlakozott a világ 1,2 millió orvostanhallgatójához, hogy közös erővel lépjenek fel az AIDS ellen.

A reprodukív egészségügyi munkacsoport (SCORA) különböző programokkal várta a pécsi közönséget.

A Kossuth-téren felállított standunknál Szerecz 'Eddy' Gábor közreműködésével egész nap szólt a zene, hogy odavonzza a járókelőket. Az érdeklődők információkhoz juthattak az AIDS-ről, egyéb nemi betegségekről, valamint az ellenük való védekezésről. A lelkesebbek gyakorolhatták az óvszer helyes használatát, kiadványokat vehettek magukhoz. A műanyag mellmodelleken ki lehetett tapintani a daganatokat, el lehetett sajátítani az önvizsgálat korrekt elvégzését. A Vöröskereszt „Kapcsolj egy szemet a lánchoz” jótékonyági gyűjtése is helyet kapott.

Délután 3 órakor emberekből és kartonlapokból formáltuk meg az AIDS világnapja immáron 20 éves szimbólumát, a piros szalagot.

A városközpontban zajló programokkal párhuzamosan egész nap lehetett vért adni az egyetemen, a véradást szűrésekkel is ki egészítették.

A PTE ÁOK elméleti tömbjében 4 órától előadásokat hallgathattak meg minden érdeklődő. Előbb *dr. Szűcs György* „AIDS, még mindig világjárvány” címmel vezette be a hallgató-

ságot a HIV-vel kapcsolatos kutatás, tudományos munka rejtelmeibe. Utána pedig az egyesület prevenció oktatói tartottak interaktív előadást a nemi betegségek elleni védekezésről, a fogamzásgátlásról.

A Romhányi György Aulát 6 órától lelkes csapatok lepték el, hogy részt vehessenek az AIDS világnapi játékos vetélkedőn. A feladatok között szerepelt egy-egy teszt kitöltése az AIDS-ről, valamint a Vöröskeresztről, sorverseny óvszerfelfújással, témába vágó activity, illetve az óvszerfelhúzás helyes bemutatása.

Később könnyedebb programok várták a vizsgaidőszak előtt még egy utolsót kikapcsoló vágyókat: karaoke, Apoptosis együttes, illetve Járai Márk koncertje, és Kende Tamás Ferenc előadásában egy stand up műsor. Az éjszakát pedig AIDS világnapi orvosi buli zárta a Pécsi Est Cafében.

Természetesen nem csak ezen a napon érezzük feladatunknak azt, hogy felhívjuk az emberek figyelmét a nemi betegségek veszélyeire. Egész évben járjuk az országot, hogy eljuttassuk minél több iskolába az ezekkel kapcsolatos információkat, megelőzésük lehetőségeiről az ismereteket. De az AIDS világnapja mindig egy kicsit több, segít, hogy minél több emberhez eljusson a küzdelmünk híre, egy újabb lehetőség, hogy **nullára csökkent-sük** a HIV fertőzöttek számát.

Vecsei Anna, VI. évfolyam

Adomány a Gyermekklinika Perinatális Intenzív Centrumának

A Reménysugár a Beteg Gyermekéért, a Rászorultakért és a Betegekért Alapítvány támogatásaiban kiemelt helyet szentel a magyar egészségügyi intézményeknek. Ebben az évben a PTE Gyermekgyógyászati Klinika Perinatális Intenzív

Centrumát ajándékozta meg egy korszerű lélegeztető géppel. A műszer átadására 2011. december 27-én délben került sor a Gyermekklinika Perinatális Intenzív Centrumában.

Az osztály egyik volt betegének a családja kereste meg az alapítványt, és ők kezdték el az adományok gyűjtését. Segíteni akarásuk most hozta meg gyümölcsét, amikor a Gyermekklinika beteg, intenzív kezelést igénylő újszülötteinek ellátási lehetősége egy 4 millió Ft értékű speciális, korszerű lélegeztető géppel lett gazdagabb.

Dr. Adamovich Károly

A Pécsi Tudományegyetem ÁOK az első magyarországi egyetem, amely koordinátor az LLP Erasmus Multilateral Egyetemek és vállalkozások közötti együttműködési nemzetközi programban

A Pécsi Tudományegyetem ÁOK Orvosi Biotechnológia Tanszéke Magyarországon az egyetlen, amely a 2011-es pályázati évben projektvezetőként támogatást nyert az Európai Bizottság által a Lifelong Learning Programme Erasmus Multilaterális alprogramban meghirdetett, az Egyetemek és vállalkozások közötti együttműködés fejlesztésére kiírt pályázaton.

A „European Cooperation for Improved Application of Academic Teaching in Commercial Uses of Medical Biotechnology” c. pályázatot *dr. Pongrácz Judit*, Orvosi Biotechnológia MSc Szakvezető és *dr. Bognár Rita*, pályázati koordinátor készítették nemzetközi partnerek bevonásával.

A pályázat célja:

Az üzleti szférával történő strukturált partnerség kialakítása szükséges, hogy az az európai oktatás integrált részévé váljon. A Biotechnológia, az Orvosi Biotechnológia kiváló lehetőséget biztosít az Európai Unió számára versenyképességének az egész világon történő növeléséhez. Jelenleg az európai biotechnológiai ipar termelékenysége, gazdasági ereje az Egyesült Államok, Kína és India mögött helyezkedik el a sorban. Mindemellett a nemzetközi kutatások és a vállalkozási képességek jelenleg nem kapnak annyi teret az oktatásban, mint amennyi kívánatos lenne az európai biotechnológus szakemberektől, mind a biotechnológiai ipar, mind a gyógyszeripar számára.

A pályázat célja, hogy olyan erős kapcsolatot alakítson ki a biotechnológiai képzőhelyek és az ipari partnerek között, amely olyan képzési programok kidolgozását segíti elő, ahol a vállalkozói gondolkodás, a vezetői képességek, és a tudományos szakértelem szorosan beépül a végzős hallgatók tudásbázisába.

A pályázat futamideje 24 hónap, melyre az Európai Unió összesen 281.787 EUR támogatás adott, a projekt teljes tervezett összköltsége 375.717 EUR.

A projekt nemzetközi partnerei: Personmed Finland Ltd, Finnország; European Biotechnology Network, Németország;

Balról jobbra, fentről le a képen:

Dr. Pongrácz Judit, projekt koordinátor; *dr. Bognár Rita* projektmenedzser,
dr. Robert Hermann, projekt partner Personmed Finland Ltd.,
dr. Claire Skentelbery projekt partner European Biotechnology Network

Chinoin Private Co. (A Sanofi-Aventis csoport tagja), Magyarország.

A pályázat projektkoordinátori emléktábláját *dr. Pongrácz Judit*, projektkoordinátor és *dr. Bognár Rita*, projektmenedzser vette át a 2012. január végén tartott projektkoordinátori továbbképzésen Brüsszelben.

Dr. Pongrácz Judit
projekt szakmai koordinátor

Dr. Bognár Rita
projekt menedzser

Az Európai Bizottság támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez. Ez a közlemény a szerző nézeteit tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármilyen felhasználásért.

Erasmus pályázat hallgatói tanulmányútra és szakmai gyakorlat ösztöndíjra a 2012/2013-as tanévben a Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi Karán!

Pályázati időszak: 2012. február 13. - március 20.

A pályázati felhívás, pályázható helyek **2010. február 13-tól** megtalálhatók a kar honlapján, illetve a faliújságokon. Ehhez kapcsolódóan **Kari Erasmus Információs Napot** tartunk a PTE ÁOK Elméleti Tömb Tanácsstermében **2012. február 22-én** szerdán 9-15 óra között.

14 órától a tanácssteremben rövid előadás tartanak a Központi Erasmus Iroda munkatársai.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

További információ kérhető: *Tomózer Anett*, Kari Erasmus koordinátor – Tel.: 72/536-358 számon.

Tételes finanszírozású gyógyszerek

Az utóbbi hetekben egyre többször merül fel a betegellátás során egy fogalom, ami eddig is létezett, ám mindeddig háttérben maradt: Tételes finanszírozású gyógyszerek. Pontosabban tételes finanszírozású hatóanyagok, mivel az ezekkel foglalkozó eljárást hatályba léptető 70/2011 (XII. 239 NEFMI) rendelet hatóanyagokat különböztet meg.

Ez az összesen 24 hatóanyag eddig is ismert volt a hazai terápiás gyakorlatban: Speciális és nagyon drága biológiai gyógyszerek, amik nélkül bizonyos betegségek kezelése nem volna lehetséges. Egy részük eddig is a tételes finanszírozású gyógyszerek csoportjába tartozott az OEP-elszámolás szempontjából, más részükhöz a szakorvos vénye alapján közforgalmú gyógyszerárban juthattak hozzá a betegek. Az utóbbi gyógyszerek kiemelt támogatású (100%-ban támogatott) kategóriájúak voltak. Február 1-től 9 db gyógyszer, majd március 1-től újabb gyógyszerek, illetve egyes terápiás eszközök, implantátumok és terápiás eljárások is a tételes finanszírozású kategóriába tartoznak.

A fenti rendelet február 1-től az érintett gyógyszerek forgalmát az intézeti gyógyszerárak hatáskörébe helyezte. Meghatározta a felsorolt hatóanyagokat tartalmazó gyógyszerek alkalmazására jogosult egészségügyi szolgáltatókat, a rendelésre jogosult szakorvosokat, valamint az adott szolgáltatók által felhasználható hatóanyagmennyiségeket, utóbbiakat negyedéves időszakokra. Ehhez a jogalkotó az adott hatóanyag 2011. évi forgalmi adatait vette alapul, amit húsz százalékkal megtoldott a terápiás szabadság biztosítása végett.

Az eddig is tételes finanszírozás alá eső gyógyszerekkel való ellátás a jövőben sem változik, rendelése, nyilvántartása, adminisztrációja is ugyanaz marad. Az újonnan ide tartozó, OEP által központi közbeszerzés útján beszerzett gyógyszereket továbbra is a gyógyszer-nagykereskedők szállítják a szolgáltatókhoz tartozó intézeti gyógyszeráraknak. Nyilvántartásukhoz új elektronikus, web-alapú dokumentációt rendszeresít, aminek vezetése a kezelő szakorvosok feladata. A kiadott gyógyszer mennyiségéről az orvos dönthet, legfeljebb 3 havi adagig. A lezárt kezelőlap azonnal az OEP nyilvántartásába kerül.

Ezek a tények azonban számos problémát is felvetnek:

- Mivel a rendelet szerint az OEP csak a ténylegesen felhasznált gyógyszer-mennyiséget téríti meg, mi lesz a fel nem használt (bontott) gyógyszerek ugyancsak tetemes költségével? (A rendelet szövege szerint ez a gyártó költsége, viszont a gyártónak jogában áll ezt a költséget az egészségügyi szolgáltatóra tovább hárítani.)
- A lezárt, lejelentett elektronikus adatlap nem nyomtatható, ezért az egészségügyi szolgáltató menedzsmentje ezekhez az adatokhoz nem juthat hozzá.
- Nincs lehetőség a szállítási dokumentáció (szállítási azonosító, dátum) rögzítésére, ezért ez a megoldás úgy a szállító, mint az intézeti gyógyszerár számára aggályos, nyomonkövethetőségi szempontból.
- Ha a kezelt betegnél valamilyen nem várt mellékhatás miatt a kezelést félbe kell szakítani, esetleg más gyógyszerre kell áttérni, mi lesz a fel nem használt gyógyszer további sorsa?

Az eredeti tervezet 2012. január 1-re tette a rendelet hatályba lépését, amit később február 1-re módosítottak. Tekintettel arra, hogy a 2011. október 27-i OEP-tájékoztató után megfogalmazódott kérdésekre a felelősöktől – az ígérekkel ellentétben – nem érkezett sem-

milyen válasz, az Egészségügyi Szakmai Kollégium Kórházi-Klinikai Gyógyszerészeti Tagozata és Tanácsa 2011. december 5-n kelt levelében az OEP-hez eljuttatta a tételes finanszírozás gyógyszerellátásra vonatkozó kérdéseit. Ezek a kérdések is válasz nélkül maradtak.

A Tagozat 2012. január 17-n újabb ülést tartott a fenti problémák tisztázására, amire az OEP illetékesét (Ártámogatási Főosztály vezetője) is meghívták. Az illetékes főosztályvezető a tárgyalásról kiementette magát.

Az előkészületek eddigi eredményei, tapasztalatok a Klinikai Központi Gyógyszerár részéről:

A PTE Klinikai Központjában igényelt gyógyszerek január végén majdnem teljes mennyiségben beérkeztek. (Két készítményből érkezett a rendelthez képest kisebb mennyiség, de ez a biztonságos ellátást egyelőre nem veszélyezteti a forgalmi adatok szerint.)

A klinikák részéről a tételes finanszírozású gyógyszerek megrendelése eddig e-mail-ben érkeztek. Az elkövetkezőkben erre szolgáló formanyomtatványt rendszeresítünk.

A tételes finanszírozású gyógyszerek adminisztrációja végett új eljárási rendet fogalmaztunk meg, aminek melléklete a fenti formanyomtatvány.

Javaslataink:

- A klinikákon a tételes finanszírozású gyógyszereket egy-egy megbízott személy kezelje, az ő megbízása mindenképpen írásos legyen!
- Javasoljuk továbbá, hogy a tételes finanszírozású gyógyszerekre vonatkozó igényeket a klinikák hetente, minden kedd 14 óráig juttassák el a Klinikai Központi Gyógyszerár részére.
- Az OEP által küldött, tételes finanszírozású gyógyszerekre vonatkozó visszajelentés ne csak a kezelést végző szakorvos e-mail címére történjen, hanem egy központi, erre a célra szolgáló e-mail címre, ahonnan minden feljogosított személy (szakorvosok, klinikai vezetés, KK Egészségbiztosítási Osztály) hozzájuthat a szükséges adatokhoz.

Kérdés: miért volt szükség országosan egy ilyen rendszer bevezetésére? A szakma három lehetséges, nem feltétlenül alternatív választ fogalmazott meg erre:

1. Az érintett gyógyszerek alapellátásból való kivonásával megszűnt azok támogatása.
2. Ezzel a lépéssel hazánk kikerült a nemzetközi referenciaár-összehasonlításból az adott gyógyszerek tekintetében.
3. Felmerült a gondolat, hogy az érintett terápiás csoportokban a felírt gyógyszerek egy része a fekete piacra kerül. Az új szabályozással ennek remélnek gátat vetni.

A fenti válaszok valóság alapját nem kívánjuk minősíteni.

Összefoglalva: Egy helyes koncepció kapkodó és átgondolatlan megvalósításának részesei vagyunk, anélkül, hogy gyakorlásra, a rendszer fokozatos bevezetésére lehetőség lett volna. Az OEP ígérete szerint az első negyedév teszt-jellegű lesz. Hogy az egész koncepció mennyire váltja be az ezt kitalálók elképzeléseit, mennyire lesz használható a gyakorlatban, az majd a következő negyedévben derül ki.

Molnár Béla
KK Gyógyszerár

Örömmel értesítjük az ÁOK hallgatóit és munkatársait, hogy a TÁMOP-4.1.2.A/1-11/1 azonosító számú (Képzés- és tartalomfejlesztés, képzők képzése, különös tekintettel a matematikai, természettudományi, műszaki és informatikai képzésekre és azok fejlesztésére című) pályázati felhívásra 2011-ben benyújtott mindhárom kari projektjavaslat támogatást nyert.

A projektek révén az orvos-, a fogorvos- és a gyógyszerészképzés részére készülhetnek elektronikus tananyagok, emellett az oktatók továbbképzése által a minőségi oktatáshoz is hozzájárulnak.

Az „Emberi életfolyamatok idegi szabályozása – a neurontól a viselkedésig. Interdiszciplináris tananyag az idegrendszer felépítése, működése és klinikuma témáiban orvostanhallgatók, egészség- és élettudományi képzésben résztvevők számára Magyarországon” c. projekt előké-

szítésében *Csernus Valér, Kállai János, Komoly Sámuel, Koller Ákos, Németh Péter* egyetemi tanárok vettek részt. A pályázat elkészítését a Pályázati Iroda részéről *Fekete Szabolcs* végezte.

„A magyarországi fogorvosképzés módszertani és tartalmi modernizációja korszerű hosszanti digitális tananyagfejlesztéssel három nyelven” c. projekt előkészítését *Nagy Ákos* Szakvezető végezte. A pályázat elkészítését a Pályázati Iroda részéről *Fekete Szabolcs* pályázati koordinátor végezte.

„Megújuló gyógyszerészeti kompetenciák gyakorlatorientált elsajátítását szolgáló digitális tananyagok kifejlesztése magyar és angol nyelven, az egyetemi oktatók felkészítése a 21. század oktatási kihívásaira” c. projekt, melynek előkészítésében *Perjési Pál* egyetemi tanár és *Kuzma Mónika* tudományos munkatárs vettek részt. A pályázat elkészítését a Pá-

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÚJ SZÉCHENYI TERV

lyázati Iroda részéről *Bognár Rita*, pályázati koordinátor végezte.

A három projekt révén a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara közel 200 millió Ft támogatásban részesül.

A projektek elkészítésében és végrehajtásában résztvevő kollégáknak sok sikert kívánunk. A projektek előrehaladásáról rendszeres tájékoztatást nyújtunk.

Dr. Bognár Rita, Fekete Szabolcs
pályázati koordinátorok

Gyógyszerésztudományok Fóruma – A 2011/2012. év tavaszi félévének programja

Tisztelt Kollégák!

A PTE ÁOK Gyógyszerésztudományi Szak a 2011/12-es tanév tavaszi szemeszterében is megrendezi a Gyógyszerésztudományok Fóruma rendezvényét. A Tudományos Ülés az alábbi időpontokban kerül megrendezésre:

1. 2012. február 9.

Dr. Háber Ágota (Gyógyszerészeti Intézet és Klinikai Központi Gyógyszertár): A Cytochrom P450 2D6 és 2C19 allélok vizsgálata hazai népességmintában és “difficult-to-treat” unipoláris major depresszióban szenvedő betegcsoportban. (45 perc)

Dr. Farkas Ágnes (Farmakognózi Tanszék): Mit takar a vonzó külső? avagy: Veszélyesek-e dísznövényeink? (45 perc)

2. 2012. február 16.

Dr. Pál Szilárd (Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet): Dinamikus képanalizáló módszer gyógyszeres szemcsék folyási tulajdonságának meghatározására. (45 perc)

Dr. Végh Anna (Gyógyszerészeti Intézet és Klinikai Központi Gyógyszertár): Különböző levendula taxonokból izolált illóolajok összetételének és antimikrobás hatásának vizsgálata. (45 perc)

3. 2012. február 23.

Dr. Mózsik Gyula (I. sz. Belgyógyászati Klinika): Kapszaicin kutatás emberben – új lehetőségek az élettanban, a patológiában és a gyógyszerteremben. (70-80 perc)

4. 2012. március 1.

Dr. Dévay Attila (Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet): A gyógyszertechnológiai kutatások újabb eredményei. (45 perc)

Dr. Pandur Edina (Igazságügyi Hemogenetikai Tanszék): Betegek vizsgálata a vasanyagcsere rejtjelmeibe. (45 perc)

5. 2012. március 8.

Dr. Törőcsik Mária (KTK, Gazdálkodástudományi Intézet): Az egészséggel kapcsolatos fogyasztói magatartás változás hatásai. (70-80 perc)

6. 2012. március 22.

Dr. Börzsei Rita (Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet): Szenzoros neuropeptidok hatásai neurofarmakológiai modellekben. (45 perc)

Dr. Horváth Györgyi (Farmakognózi Tanszék): Antibakteriális és gyulladáscsökkentő hatóanyagok a természetből. (45 perc)

7. 2012. március 29.

Dr. Szolcsányi János (Farmakológiai és Farmakoterápi Intézet): Nociceptorok farmakológiája: az analgetikumok új fejezetének kibontakozása. (45 perc)

Dr. Fittler András (Gyógyszerészeti Intézet és Klinikai Központi Gyógyszertár): Lúgosítsunk vagy ne lúgosítsunk: az itt a kérdés – tények és tévhitek a lúgosítással kapcsolatban. (45 perc)

Az előadások kezdete délután 17 óra, helyszíne: PTE ÁOK Gyógyszerésztudományi Szak épülete, Rókus u. 2., II. emelet 8-as előadóterem. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Dr. Horváth Györgyi
titkár

Erős kezdés, világos célok – megújult Hallgatói Önkormányzat az Orvoskaron

– Az Általános Orvostudományi Kar Hallgatói Önkormányzata jelentős többlettel zárta az évet, és úgy döntöttek, hogy ezt az összeget kulturális célokra és oktatás támogatásra ajánljátok fel.

Maróti Péter (MP): – Így igaz, támogattuk a kari könyvtárt, amivel a hallgatóinknak igyekszünk segíteni, de fontosnak gondoltuk a felnövekvő nemzedék természettudományos oktatásának fejlesztését, és a tehetséges kisdíjak támogatását, ezért a PTE gyakorló iskoláinak ajánlottuk fel a maradvány összeg egy részét. A PTE 1. számú Gyakorló Általános Iskola, a PTE Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola és a PTE Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola részesül összesen 750 000 Ft támogatásban. A kar hallgatói számára 1 250 000 Ft értékben vásárolunk oktatási eszközöket, melyek a Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtárban lesznek elérhetőek.

Varga Péter (VP): – Fontos még itt elmondani, hogy a maradvány legnagyobb részét a kar hallgatóira fordítottuk, kulturális programokra, köztük a Balassa Napokra, és természetesen a gólyabálra is lekötöttük már a forrásokat.

– Erős kezdés egy új HÖK-től. Mennyiben vagytok újak ezen a pályán és miben akartok újítani, azaz mit gondoltok a HÖK szerepéről és feladatairól?

M.P.: – Van már valamekkora múltunk azért ezen a területen, de mindenképpen új szemléletet szeretnénk meghonosítani. Az eddigi csapat nagy súlyt fektetett a programszervezésre, a profi kiállítású rendezvényekre, a bulikra. Ez nem baj, de a hangsúlynak nem szabad eltolódnia, mert egy HÖK-nek nem ez az elsődleges feladata. Mi szeretnénk inkább kulturális és a sport programok irányába elmozdulni, és kiemelt feladatunk kell hogy legyen az oktatási kérdésekben való minőségi szintű érdeklésviselet megvalósítása.

V.P.: – A vizsgaidőszakban kezdtünk, de ez nem jelentette azt, hogy ne koncentráltunk volna a vizsgáinkra, mégis elérhetőek voltunk mindenki számára és tettük a dolgunkat. Ez egyfajta üzenet is a hallgatóknak, hogy olyan HÖK-ösök vagyunk, akiknek a tanulmányok is fontosak.

– Milyenek az első benyomásaitok és hogyan birkózik meg az új csapat a feladatokkal?

M.P.: – A vizsgaidőszak ellenére meglepően nagy volt a nyüzsgés, a hallgatók folyamatosan kerestek minket, sok történet volt már a legelején. Az új csapattal kapcsolatban pedig alapelv, hogy mindenki azt csinálja, amihez ért, és ami érdekli. Természetesen fontos számunkra a szakértelem is, ezért vezetőképzőket is szervezünk, ahol a munkatársaink megtanulhatják az eljárásmeneteket, az új szabályozásokat. A hallgatók oldaláról látjuk az igényt, az érdeklődést, ez az új csapat pedig tenni akar.

– Ígéretes kombináció. Mégis sokszor hallani, hogy a hallgatók fásultak a HÖK-kel, a közösségi aktivitással kapcsolatban. Milyen összefüggést láttok itt: a hallgatók, vagy a HÖK a lényeg?

M.P.: – A válasz kettős, mert nincs az egyik a másik nélkül. Úgy gondolom a kommunikáció alapvető ebben, de még fontosabb, hogy a hallgatók bizalmát elnyerjük. A legfontosabb, hogy a hallgatók tudják meg, mire való a HÖK és merjenek, akarjanak a problémáikkal hozzánk fordulni.

V.P.: – Ezt a célt szolgálja az új ügyeleti rendszerünk is, aminek az a lényege, hogy a hét egy-egy napján más és más HÖK vezető fogadja a hallgatókat. Fontos, hogy megtaláljanak, elérhessenek bármelyikünket, hogy lássák, ugyanolyan hallgatók vagyunk, semmivel sem többek vagy kevesebbek, mint ők. Ez a bizalom alapja lehet.

– Az orvoskar sajátos hely abból a szempontból is, hogy itt a legnagyobb a külföldi hallgatók aránya – országos szinten is. Nettek mik a meglátásaitok velük kapcsolatban, illetve milyen a viszonyotok velük és az ő önkormányzatukkal?

M.P.: – Nagyon jó a kapcsolat, ezt minden szintre el tudom mondani. Akár a személyes kapcsolatokat nézzük, akár intézményesen, munkakapcsolatokban is. Ez már a gólyatáborban is kiderült, és az is, hogy ők is nagyon nyitottak az irányunkban, érteve ez alatt a magyar hallgatókat. Úgy gondolom, mindkét fél igényli, hogy több lehetőségünk legyen találkozni, ismerkedni, szemléletet, tapasztalatokat megosztani egymással. Az EGSC, azaz a külföldi hallgatók önkormányzata példaértékű számunkra például a jótékonykodásban is – az International Evening bevételének egy részét hagyományosan ilyen célokra fordítják, ez nagyon szimpatikus elképzelés és mi is tervezzük, hogy átvesszük ezt a gyakorlatot.

– Mostanában – és persze az év eleje miatt – divat rákérdezni, hogy ki, mire számít 2012-vel kapcsolatban, milyen éve lesz a HÖK-nek az Orvoskaron? Mik a legközelebbi céljaitok?

M.P.: – Nem lesz egyszerű, ez már biztos. Csak a programok tekintetében is nagyon sűrű, hiszen csaknem minden hétvégére jut valami. Hamarosan itt lesz a bál, az International Evening, az EFEn és még ezernyi más. Ugyanakkor a legfontosabb az érdeklésviseleti munka révén elnyerni a hallgatók bizalmát irányunk-

ban. Az egyik első és legfontosabb emellett a kommunikációnk erősítése – az ETR leállítás idején látni lehetett, hogy a honlapunk forgalma meg többszöröződött, pedig még csak épp elkezdtünk dolgozni rajta. Ez mutatja, mennyire elvárják tőlünk a tájékoztatást, a naprakész információkat a diákok. Ezek az elsődleges területek, ahol lépni szeretnénk, az érdekvédelem és a kommunikáció.

V.P.: – Fontos az is, hogy az új csapat összerázdjon. Minden ilyen kezdet nehéz egy kicsit, de bízom benne, hogy jól vesszük majd ezt az akadályt is.

Szabó Gábor

Fotó: Rodler Miklós

Az Orvostudományi és Egészségtudományi Szakosztály programja

AZ ÜLÉSEK PROGRAMJA:

2012. február 13. – Felkért előadások

1. Új megfigyeléseink az inzulin rezisztenciáról. *Dr. Wittmann István*, PTE-KK II. számú Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum (40 perc)
2. Az immunszupprimáltak fertőzései és kezelésük stratégiája. *Dr. Péterfi Zoltán*, PTE-KK I. sz. Belgyógyászati Klinika, Infektológiai Osztály (25 perc)

2012. február 20. Felkért előadás – Tanszékfoglaló előadás

1. Tapasztalataink STEMI-n átesett betegek ellátásának megszerzésében a 8 éves regiszter adatai alapján. *Dr. Benedek Imre*, Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem, Kardiológiai Klinika, Marosvásárhely, Románia (40 perc)
2. Immunhiány és autoimmunitás. *Dr. Sütő Gábor*, PTE-KK Reumatológiai és Immunológiai Klinika (40 perc)

2012. február 27. – Tanulságos esetek fóruma

1. Agyi metasztázist okozó magas kockázatú gesztációs trofoblást neoplazma sikeres kezelése. (Esetgazda: *Dr. Gócze Péter*, PTE-KK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika)
2. Egy politraumatizáció tanulságai. (Esetgazda: *Dr. Nyikos György*, Tolna Megyei Balassa János Kórház, Anaesthesiológiai és Intenzív Terápiás Osztály, Szekszárd)
3. A baj nem jár egyedül... Noncompact cardiomyopathia bicuspidalis aorta billentyűvel szövődött esete. (Esetgazda: *Dr. Nógrádi Ágnes*, PTE-KK Szívgyógyászati Klinika)

2012. március 5. – Felkért előadások

1. Gyulladásos bélbetegségek: jelen és jövő. *Dr. Kellermayer Richárd*, Section of Pediatric Gastroenterology, Baylor College of Medicine, Houston, TX, USA. (40 perc)
2. A hepcidinben levő diszulfid-hidak szerepe a ferroportinhoz való kötődésében. *Dr. Pandur Edina*, PTE-ÁOK Igazságügyi Orvostani Intézet (15 perc)
3. Bor és csokoládé, polifenolok a laboratóriumban. *Dr. Radnai Balázs*, PTE-ÁOK Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet (15 perc)

2012. március 12. – Tanulságos esetek fóruma

1. Gyermekekori neuro-onkológia lehetőségei Pécsen – ependy-

moma kezelése onkoteamban. (Esetgazda: *Dr. Dóczi Tamás*, PTE-KK Idegsebészeti Klinika)

2. Crohn-beteg thiopurin kezelése kapcsán kialakuló agranulocytosis genetikai háttere. (Esetgazdák: *Dr. Pollák Éva*, Magyar Imre Kórház, Ajka és *Dr. Sipeky Csilla*, PTE-KK Orvosi Genetikai Intézet).
3. Bal kamrai thrombus fiatal nőbetegben – amikor a diagnosztikus piramis a feje tetejére áll. (Esetgazda: *Dr. Gaszner Balázs*, PTE-KK Szívgyógyászati Klinika)

2012. március 19. – Tanulságos esetek fóruma

1. Gyulladásos bélbetegség és icterus diagnosztikai problémái egy eset kapcsán. (Esetgazda: *Dr. Pár Gabriella*, PTE-KK I. sz. Belgyógyászati Klinika)
2. Műtéttel gyógyítható dementia tipikus esete. (Esetgazda: *Dr. Vető Ferenc*, PTE-KK Idegsebészeti Klinika)
3. Kezeletlen chronicus myeloproliferatív betegség talaján kialakult spontán subcapsularis haematoma szervmegtartó műtéti kezelése. (Esetgazda: *Dr. Jávorka András*, PTE-KK Urológiai Klinika)

2012. március 26. – Felkért előadás – Tanszékfoglaló előadás

1. A new, in vitro model of the blood-brain barrier: BBB-on-a-Chip. *A.D. van der Meer*, BIOS Lab-in-a-Chip Group, University Twente, The Netherlands (40 perc).
2. Ritka pszichiátriai szindrómák. *Dr. Tényi Tamás*, PTE-KK Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika (40 perc)

2012. április 2. – Tanulságos esetek fóruma

1. Egy rejtélyes peritonitis szokatlan háttere. (Esetgazda: *Dr. Kiss Tamás*, PTE-KK Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet)
2. Creutzfeldt – Jakob betegség ritka esete. (Esetgazda: *Dr. Rádai Ferenc*, „Kaposi Mór” Oktató Kórház, Neurológiai Osztály, Kaposvár)
3. Vena Galeni aneurisma újszülött korban. (Esetgazda: *Dr. Adamovich Károly*, PTE-KK Gyermekgyógyászati Klinika)

Az ülések helye: PTE-ÁOK Elméleti Tömb
Dr. Donhoffer Szilárd (III. sz.) tanterme, Pécs, Szigeti út 12.
Az ülések 16 órakor kezdődnek.

Educatio 2012

Tizenkettedik alkalommal rendezték meg a Nemzetközi Oktatási Szakkiállítás 2012. január 20-21-én, Budapesten, a Papp László Sportarénában. A legnagyobb hazai felsőoktatási kiállításon az idei évben 70 magyarországi és közel 40 külföldi felsőoktatási intézmény jelent meg, színes programkínálattal, tájékoztató előadásokkal segítve a pályaválasztás előtt álló, végzős középiskolásokat. A kiállítás két napja alatt közel 30 000 látogató fordult meg a standoknál. Karunkat hat fő képviselte: *Falusi Fruzsina* gyógyszerészhallgató, *Maróti Péter* és *Varga Péter* orvostanhallgatók, *Radánovics-Nagy Dániel* fogorvostan-hallgató, *Kovácsné Kósa Judit*, az Orvosi Biotechnológia szak képviselőjében, valamint *Duga Zsófia*, PR referens.

Az alábbiakban olvashatják két hallgató összefoglaló írását az eseményről.

Educatio kiállítás gyógyszerészhallgató szemmel

Ació-káció-Educatio... Méghozzá a 12. Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállítás. Közel 200 kiállító között a PTE-ÁOK delegáció tagjaként nem kisebb lelkesedéssel álltam a feladathoz, mint maguk az érdeklődő gimnazisták. Testhez álló feladat volt két nap alatt, a körülbelül 30 000 látogató közül a gyógyszerészet iránt érdeklődőknek mesélni a szakról, tanulmányokról, hallgatói életről, ajándéksomagot készíteni, és válaszolni a kérdésekre, amikből természetesen nem volt hiány. Megfordult a standunknál sokféle diák. Akadt, akit csak az ajándékok érdekelték, volt aki a családjával érkezett és nagyon felkészült a kérdések tekintetében. Olyannal is találkoztunk, aki csak a kiállított műmellek (emlővizsgálatot demonstrálandó) miatt lépett közelebb... Korosztály tekintetében is széles spektrum tárult elénk, a tizedikesektől a végzősökhöz át, egészen az idősekig felkerestek minket. Egy idő után pedig jöttek a cserekereskedelmet folytató hallgatótársak (ilyenkor engem megszállt egyfajta gyermeki rajongás a felajánlott apróságok iránt és később én is ellátogattam a rokon szakokhoz gyűjtési szándékkal).

Nehezen megfogalmazható az érzés, amit az egész program generált, illetve ami utána maradt bennem. Egyrészt érdekes volt látni a különböző hozzáállások megnyilvánulásait, az aggodalmas arcokat majd a megkönnyebbülést, amikor a keretszámokról beszéltem vagy az őszinte kíváncsiságot és az izgalommal teli várakozást. Szinte újra gimnazistának éreztem magam én is és alig vártam, hogy felállíthassam a sorrendet a jelentkezési lapon.

Nagyon jó lehetőség ez a középiskolásoknak és a hallgatóknak. Ha csak egy rövid időre is de találkozhatunk az elkövetkező generációkkal, megismerhetjük egymást a hallgatótársakkal, beleértve a saját és a többi egyetem diákjait is. Továbbadhatjuk az információt, és ha ügyesek vagyunk, akár már a hivatástudat magvait is elültethetjük az arra fogékonyakban...

Falusi Fruzsina
harmadéves gyógyszerészhallgató

Hatalmas kirakodóvásárhoz tudnám hasonlítani az idei *Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállítás*. Itt azonban nem a hangos szájú kofák kínálták az asztalok mögül portékáikat, hanem a magyar felsőoktatási intézmények standjain túl

külföldi egyetemek, nyelviskolák, szakképző intézmények, oktatással foglalkozó kutatóintézetek pultjai között lavírozhattam az érdeklődő: leginkább továbbtanulni szándékozó fiatalok és aggodalomtól terhes szülei, pedagógusok, intézményvezetők és általában mindenki, aki valamilyen módon a (felső)oktatásban érdeklődött.

Ebben az évben egyetemünk mindhárom szakja képviseltette magát egy-egy hallgató személyében, így még több forrásból informálódhattak azok, akik a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának standjához járultak – érdeklődőkből nem volt hiány! A kiállítás 10-17 óra között fogadta a látogatókat. Engem – első „educatiósként” – személy szerint meglepett a hatalmas emberáradat, amely már jóval a kapunyitás előtt kigyózott az utcán; de az érettségi- és felsőoktatási rendszerben eszközölt gyors változások bizonytalanságot szültek a felvételiző diákokban és szüleikben csakúgy, mint az őket tanító pedagógusokban. Így aztán záporoztak a kérdések, amelyek nagyrészt a felvételi kéretszámok és ponthatárok alakulására irányultak. Tekintve, hogy

egyikünk sem végzi párhuzamosan a jövőbelátó jóskiegészítő szakirányt, csak találni tudtunk. Hangsúlyoztuk azonban, hogy a középiskolai tanulmányok alatt szerzett kimagasló érdemjegyek, illetőleg az érettségi vizsgára való tisztes felkészülés, valamint nyelvizsga birtokában túlzottan nagy meglepetés (talán) nem érheti a nebulókat – függetlenül az éppen hatályos pontszámitási rendszer szeszélyeitől.

Tájékoztató füzetekkel, prospektusokkal és egyéb szóróanyagokkal is próbáltunk az érdeklődők segítségére lenni, és természetesen a saját személyes tapasztalatainkat is megosztottuk az egyete-

men folyó oktatással és hallgatói étellel kapcsolatban. A száraz tények és a számok is beszéltek helyettünk: a PTE ÁOK-t nemrégiben az ország négy orvosegyeteme közül az első helyre taksálták, míg az összes hazai kar közül az igen előkelő második (!!) helyre kapott besorolást.

A fiatalok egy némelyike egészen részletekbe menő felvilágosítást kért Pécs szórakozóhelyeiről; a gondterheltebb szülők azonban inkább a diploma utáni helyzetről, lehetőségekről, a „röghöz kötés” és a rezidensi helyzet felől érdeklődtek. Ez főleg az általános orvos szakra vágyók kíváncsiságát piszkálta. A tavalyi esztendőben a gyógyszerész karokra (ill. Pécssett a szakra) négyszeres, míg a fogorvosra 4,6-szoros volt a túljelentkezés az általános orvosi 2,6-szorosával szemben. Ennek feltehetően az az oka, hogy az előbbi két diplomával túlnyomórészt a magánszektorban, míg általános orvosi végzettséggel 85-90%-ban a közalkalmazotti szférában helyezkednek el.

Különösen sok kérdés merült fel a kollégiumi elhelyezésekkel, tanulmányi és szociális ösztöndíjakkal és persze a szabadidős tevékenységekkel kapcsolatban is. Megnyugtattunk mindenkit, hogy helyes idő- és munkabeosztással minden probléma áthidalható, az embernek arra marad ideje, amire szakítani akar – erre mi magunk voltunk az élő példa, tekintve, hogy majd’ mindnyájunknak pallosként lebegett még egy-egy kollokvium a fejünk felett, mégis ott voltunk a kiállításon. Nemcsak hogy ott voltunk, de egy óriási élmény-nyel gazdagodtunk, örömeinkre szolgált, hogy képviselhettük karunkat ezen a rangos eseményen! Találkoz(z)unk jövőre is!

RND

A gyermek jogai és képviselete az egészségügyi ellátás során – A szülő jelenléte az egészségügyi ellátónál

2011. november 30-án a PTE KK Gyermekgyógyászati Klinikán került megrendezésre az NRSZH Dél-Dunántúli Regionális Jogvédő Irodájával együttműködve „A gyermek jogai és képviselete az egészségügyi ellátás során – A szülő jelenléte az egészségügyi ellátónál” – című konferencia.

A gyermekjogi és betegjogi jogvédők a TÁMOP 5.5.7. „Betegjogi, ellátottjogi és gyermekjogi képviselői hálózat és civil jogvédő munka fejlesztése” projekt keretében kezdeményezték és szervezték meg a rendezvényt. A szakmai napra a régió gyermek egészségügyi ellátó rendszerének dolgozóit, a gyermekvédelemben tevékenykedő kollégákat és nevelőszülőket hívtak meg a szervezők.

A Konferenciát a védnökséget is vállaló *dr. Molnár Dénes* egyetemi tanár, a PTE KK Gyermekgyógyászati Klinika igazgatója nyitotta meg. *Dr. Szendy Erzsébet* Baranya megyei betegjogi képviselő, regionális koordinátor „A beteg gyermek jogai és képviselete az egészségügyi ellátás során” címmel, *dr. Berdár Valéria* gyermekjogi képviselő Somogy megyéből, „Az egészségügyi ellátórendszer és a gyermekvédelem kapcsolata, Adatvédelem a gyermekellátás során” témában tartottak előadást.

A rendezvénynek otthont adó PTE Klinikai Központ Gyermekklinikájának főnövére, *Györkö Béláné* a helyi tapasztalatokat elemezte, a szülőkkel való kapcsolattartásról, a szülők gyermekük melletti elhelyezésének anomáliáiról adott tájékoztatást.

A résztvevők összefoglalót hallhattak az Állampolgári Jogok Biztosának vizsgálatáról a „Beteg jogaink, Egészséges méltóság” projekt tanulságairól.

Pécs, 2011. december 18.

Györkö Béláné
klinikavezető főnövér

Három hónap a Felkelő Nap Országában

*Saitama Medical University, International Medical Center,
Hidaka Campus*

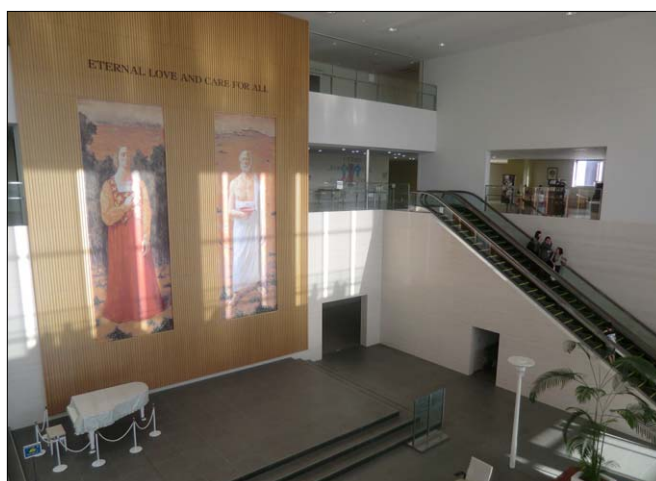
A Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága által meghirdetett pályázat keretein belül tavaly ősszel három hónapot volt szerencsém eltölteni a festői szépségű Japánban. A szakmai gyakorlat helye a Saitama Medical University cardiovascularis központja volt, Moroyamában. Moroyama a japán fővárostól mintegy 65 kilométernyire É-NY-ra fekvő, 40 ezer lakosú, gyönyörű erdővel körülvett kis „ékszerdoboz”. Ez a kisváros ad otthont a Saitama Medical University két campusának. Kardiológiai szakmai gyakorlatomat a Moro Campuson található szállástól busszal mintegy 15 percre lévő Hidaka Campuson töltöttem, mely alig több mint öt éve végzi a régió betegeinek el- látását.

A munkanapok reggel fél 8-kor kezdődtek a megbeszéléssel. Minden reggel az előző nap felvett betegek kerültek referálásra a fiatalabb orvosok, rezidensek által. Ezen felül pedig minden reggelre megvolt a „plusz” program: hétfőnként az előző heti tanulságos szívkatéteres vizsgálatok voltak terítéken, szerdánként az érdekesebb elektrofiziológiai esettanulmányok. Csütörtökönként szívsebészek bevonásával történt a műtétre váró betegek megbeszélése, pénteken pedig az echocardiographiás videóké volt a főszerep a szokásos reggeli betegismertetések után. Kedd a nagyvizit napja, amikor is a professzorok végiglátogatják a Kardiológia Osztály mindhárom emeletét (egy emeleten kb. 40 ágy van). Az osztályokon (és ambulancián valamint a haemodinamikai- és elektrofiziológiai laborban is) dolgozó orvosok három munkacsoportot alkotnak (Elefánt, Nyúl és Zsiráf csoport).

A három hónap nagy részét a haemodinamikai labor vidám csapatával töltöttem. Bár külföldieknek ritkán engedik hogy beteghez nyúljanak, én szerencsésnek mondhatom magam: nemcsak külső szemlélőként, hanem a labormunka aktív résztvevőjeként lehetőségem nyílt bepillantást nyerni a coronarographia alapjaiba. Több hetet töltöttem az echocardiographiás laborban, ahol a jól képzett sonográfusok és sok modern ultrahang segítségével számos új ismerettel gazdagodtam. Hetente egy alkalommal a gyermekkardiológia osztályhoz csatlakozva talákoztam számos szívfejlődési rendellenességgel a haemodinamikai laborban.

Amikor hazajöttem, és elgondolkodtam, mi a három legjobb dolog Japánban, erre jutottam: a sushi (nincs párja!), a japán vonatok (a japán tömegközlekedés fantasztikus!) és a japán mosoly. Merthogy a japánok mindig mosolyognak, őszintén mosolyognak.

Úgy érzem, a kint eltöltött három hónap szakmailag rendkí-

A Klinika aulája

Tipikus Japán

Tokyo utcakép

vül hasznos volt, sok új dolgot láttam, tapasztaltam. Rengeteg segítséget kaptam kinti kollégáimtól, vendégszeretetük, vidámságuk pedig felejthetlenné teszi a Moroyamában eltöltött kis időt.

Végezetül, szeretném megköszönni témavezetőm, *dr. Cziráki Attila* és az intézetvezető, *dr. Szabados Sándor* támogatását. Köszönettel tartozom továbbá *Tomózer Anett*nek a sok segítségért.

Dr. Lenkey Zsófia
PhD-hallgató
Szívgyógyászati Klinika

Szumózás Heidelbergben

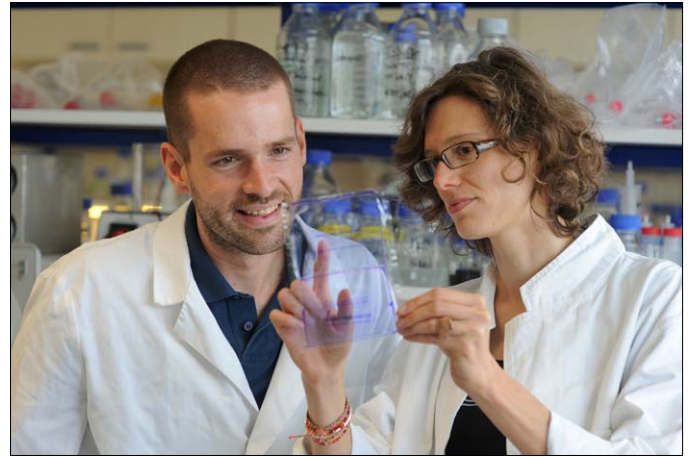
Az aktin nevű fehérjét 1942-ben a Szent-Györgyi Laborban dolgozó fiatal kutató, *Straub F Brinó* fedezte fel, amely fehérjéről sokáig azt gondolták, hogy kizárólag az eukarióta sejtek citoplazmájában található meg. Mintegy bő évtizede azonban világossá vált és bizonyítást nyert, hogy az aktin megtalálható a sejtmagban is, bár ott szerkezete és funkciója még nagyvonalakban sem ismert. Egy 2009-ben megjelent cikk (Hofmann et.al. JCB) alapján felvetődött az ötlet, hogy a sejtmagba importálódott aktinok egy olyan poszttranszlációs módosuláson esnek át, amely során egy SUMO (Small Ubiquitin-related Modifier) nevű fehérje kapcsolódik az aktinhoz. Úgy tűnt, hogy a SUMOilált aktin egy, kifejezetten a magra jellemző formája a sejt teljes aktin populációjának.

A Biofizikai Intézet aktinhoz kötődő kutatása elsősorban olyan *in vitro* technikákon alapszik, mint amilyen a fluoreszcencia spektroszkópia. Ehhez mindenképpen szükségünk van *in vitro* SUMOilált fehérjékre. Európában az egyik olyan labor, amely rutinszerűen végez *in vitro* SUMOilálást, az a heidelbergi, *Prof. Frauke Melchior* által vezetett labor (Zentrum für Molekulare Biologie der Universität Heidelberg). A professzorasszony fedezte fel 1996-ban a SUMO-t, a fehérje vicces, kétértelmű elnevezése is tőle származik.

Egy hét heidelbergi tartózkodásom során megtanultam az *in vitro* SUMOiláció technikáját, amelyet teszteltem is a vitt harántcsikolt izomból származó alfa-aktinon és a citoskeleton mikrofil-

Prof. Frauke Melchior

Munka a laborban

amentumait felépítő béta-aktinon. A technika elsajátítása nagy előnyt jelent az intézet számára, ugyanis itthon a rutinszerűen végzett aktin preparálás mellett a SUMOiláció is rutinszerűvé válhat, amely sokrétű spektroszkópai mérés kivételével teszi később lehetővé. Mindazonáltal a SUMOiláció bármely tetszőleges fehérjén kipróbálható, mint például azokon az aktin-kötő fehérjéken, amelyek szintén rendelkezésünkre állnak, de nyitottak vagyunk bármely más fehérje tesztelésére is. Így esetlegesen a SUMO célfehérjéinek egyre bővülő köre általunk is tovább szélesedhet.

A tanulmányutat a PTE ÁOK dékánja és a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága által meghirdetett, rövid külföldi tanulmányutat támogató pályázati keret finanszírozta.

Dr. Bódis Emőke

Idősebb Studinger Ferenc 85., és ifjabb Studinger Ferenc 60. születésnapja alkalmából rendeztek ünnepséget az Élettani Intézet munkatársai

Ünnepséget tartottunk az Élettani Intézet könyvtárában 2011. december 15-én, *idősebb Studinger Ferenc*, 'Jaja bácsi' 85., és *ifjabb Studinger Ferenc* 60. születésnapja alkalmából. Az összejövetelen *Karádi Zoltán*, az Élettani Intézet igazgatója köszöntötte az ünnepeltek, és régi fényképek vetítésével, illetve anekdotákkal elevenítette fel az intézetünkhöz, a Pécsi Orvostudományi Egyetemhez, majd a Pécsi Tudományegyetemhez szorosan kapcsolódó intézeti finommechanikai műhely történetét. A műhely intézetünk nagyhírű professzora, *Lissák Kálmán* hozta létre 1946-ban, melynek vezetésével az egykori uradalmi főgépészt, id. Studinger Ferenc édesapját bízta meg. A műhely vezetését édesapjától id. Studinger Ferenc vette át, és jelenleg fia, ifj. Studinger Ferenc vezeti azt. Bár eredetileg a mechanikai műhelyt Lissák professzor azzal a céllal hozta létre, hogy eszközöket, készülékeket hozzon létre és javítson az Élettani Intézet számára, ugyanakkor hamarosan az egyetem több intézete, klinikája számára készítettek precíziós eszközöket (Fül- Orr- Gégészeti Klinika, Idegsebészeti Klinika, Biokémia Intézet, és még sorolhatnánk). A Studingerek kreativitásának, hozzáértésének köszönhetően a műhelyben sokáig „gyártották” a macskák idegsebészeti műtéteihez szükséges Horsley-Clark készülékeket, és készítettek, illetve készítenek egyéb fontos kísérleti berendezéseket (sztereotaxiás készülék patkányhoz, operáns viselkedés vizsgálatához szükséges különböző kísérleti berendezések, mikroelektróda húzó, mikrokanülök, stb). A műhely tevékenysége nemcsak anyagi megtakarítást jelentett intézetünk és más orvostudományi intézetek számára is, hanem a műhely által készített, „testre szabott” eszközök jelentősen hozzájárultak a kutatások sikeréhez is. Karádi Zoltán köszöntője után egy-egy emléklapet adott át az ünnepelteknek, mely emlékezteti őket arra, hogy intézetünk értékes, megbecsült munkatársai.

Közösségünk hálás a munkájukért.

Kedves Jaja bácsi, kedves Feri, mindkettőtököt Isten éltesse sokáig!

Péczy László

Önkéntes hallgatók a Misina Állatvédő Egyesületnél

Az ÁOK, a TTK és a BTK hallgatói, valamint barátai látogattak el 2012. január 20-án a Misina Természet- és Állatvédő Egyesület pécsomogyi állatmenhelyére, hogy megsétáltassák és adományaikkal segítsék az ott élő csaknem ötszáz kutyát, macskát és egyéb állatot.

Az esemény előzménye a közismert couchsurfing.com pécsi csoportjának aloldalán szerveződött még tavaly. A december 30-i önkéntes kutyasétáltatás olyan jó hangulatban telt, hogy a résztvevők szerették volna megismételni és hagyománnyá tenni az önkéntes segítség e formáját. Sok hallgatónak hiányzik az egyetemi évek alatt a gyermekkorából megszokott háziállat, de kevesen tehetik meg, hogy a kollégiumban vagy az albérletben kutyát vagy macskát tartsanak, hiszen az állattartás nagy felelősség és sokszor gondot jelent a házi kedvenc elhelyezése a szünidő és a gyakorlatok ideje alatt. Éppen ezért az önkéntes kutyasétáltatás alkalmával sokan kiélhetik így az állatok iránti szeretetüket, s a résztvevő spanyol, amerikai és magyar hallgatók fontosnak tartják az állatok védelmét és a felelős állattartást. A januári esemény a facebook-on szerveződött a kocsival rendelkezők és utasaik között, de sokan szívesen vállalták a buszos kalandot is, így csaknem húsz fiatal csatlakozott a közös kutyasétáltatáshoz.

A Misina Állatvédő Egyesület örömmel fogadta látogatásunkat és az adományt, melyet az ÁOK HÖK támogatásával sikerült beszerezni, de otthonról is hoztunk nemhasznált rongyokat, takarókat. Kutyatáp, macskalom, zöldség, tisztítószer, valamint játékok és egyéb kutyápolási eszközök lapultak még a csomagtartóban. Sajnos a pénteken lezúduló heves esőzés alaposan keresztülhúzta a szervezők számításait, de a barátságosan időjárás ellenére is tizenegy elszánt önkéntes látogatott ki az állatmenhelyre azzal az eltökélt szándékkal, hogy megszeresse és jó nagy sétára vigye a gazdára váró, elárvult, vagy kidobott kóbor kutyákat. Mivel a szakadó esőben ez nem volt lehetséges, így az egyesület terápiás munkakutyái közül egy bearded collie és kiképzője tartott egy rövid bemutatót, amíg egy pohár forró tea átmelegített bennünket, ázott és kissé bánatos állatbarátokat.

Búcsúzáskor elhatároztuk, hogy nem hagyjuk annyiban és februárban újra próbálkozunk, hiszen az Állatmenhelyen mindig szívesen veszik az önkéntesek segítségét: mindenkit szeretettel várnak péntek délutánonként, valamint szombaton egész nap. Annyit kérnek csak, hogy több kisebb csoportban érkezünk, hiszen így könnyebb lesz kiválasztani a sétára váró kutyákat. Ha tehetjük, készüljünk mi is és vigyünk magunkkal pórázt.

Szóval, ha csatlakozni szeretnétek hozzánk, várunk Benneteket februárban is!

Pappné Böröcz Kriszta,

Vivian Farago, Cristina Constenla Villoslada, Maria Antuna Duenas, Guillermo Fernandez (ÁOK), László Kitti, Bartók Zsuzsanna (BTK), Papp Viktor (TTK), valamint Váradi Eszter és Vigh Szabolcs.

Beszámoló a Magyar Epidemiológiai Társaság VI. Kongresszusáról

2011. november 25-26-án került megrendezésre az évről évre mind nagyobb hazai és nemzetközi népszerűségnek örvendő konferencia az Orvosi Népegészségtani Intézet szervezésében. Talán többen is emlékeznek rá, hogy 2010 késő őszen a nagy hírnévvel rendelkező Collegium Ramazzini ülését követően öregbítette egyetemünk hírnevét a nemzetközi plénum előtt. Az érdeklődés idén sem hagyott alább: közel száz előadó beszélt munkásságáról az érdeklődő közönségnek és számos poszter került bemutatásra, összefoglalva az epidemiológia terén elért egyes sikereket, vagy épp kiemelve egy-egy terület fontos kihívásait.

A konferencia igazi sikerét mégis az jelentette, hogy nemcsak az epidemiológiában jártas szakemberek gyűjtöttek hasznos információkat és cserélték ki tapasztalataikat mind hazai, mind nemzetközi kérdésekben, hanem az orvostanhallgatók körében is kimagasló érdeklődésre tett szert. Egy-egy szekciónak otthont adó teremben sokszor minden szék foglalt volt az aktívan részt vevő orvosoktól. Számos olyan kérdés is felmerült a jövő orvosgenerációja részéről, mely akár új megvilágításba is helyezhet a jövőben egy-egy témakört.

Dr. Miseta Attila dékán megnyitó szavai után a plenáris szekció keretében dr. Ember István a molekuláris epidemiológia aktuális kérdéseivel, paradigmaváltásával vezette be az előadássorozatot, melyet a marosvásárhelyi egyetemről Ábrám professzor összefoglalója követett. Nagyon érdekes kérdéseket vet fel a hazai és a határon túli Magyarország egészségi állapota, illetve a környező nemzetek mortalitási és morbiditási mutatóinak összehasonlítása a hazai adatokkal. A plenáris szekció zárásaként Bachman professzor helyezte más megvilágításba nemcsak a tudományos munkát folytató emberek életpályájának mérföldköveit, hanem a sikerekhez elengedhetetlen emberi, kapcsolati tőke fontosságát. Számos olyan újítást hallhattunk az építéset területéről is, mely a globális gondolkodást előtérbe helyezve rendkívül fontos távlatokat nyithat az egészségügyben is, hiszen a gazdasági és környezeti tényezők nemcsak gátjául szolgálhatnak az egészség megőrzésének, hanem szakértő kezek gondos munkájának köszönhetően a sikerhez is hozzájárulhatnak.

A párhuzamosan zajló szekciók közül – a teljesség igénye nélkül – olyan aktuális témakörökben zajlottak előadások, mint a nem fertőző betegségek epidemiológiája, környezetepidemiológia, kemo-prevenció, egészségfejlesztés. A molekuláris epidemiológia tárgykörében az intézetünk által elért eredmények szintén számos érdeklődőt vonzottak az ülésterembe, ahogyan a népegészségügy aktuális kihívásai mellett olyan látványos témák is érintésre kerültek, mint a geográfiai epidemiológia.

Az új felfedezések mindig megmozgatják a közvélemény fantá-

ziáját is. Persze ez sokszor félreértésekre, félremagyarázásokra is okot adhat. Éppen ezért nagyon jó, ha a szakma leendő nagyjai már az egyetem éve alatt is szembesülnek egy-egy nagy hírverés valóságtartalmával, megtanulják, hogy hogyan is kell kiszűrni egy-egy hír lényegi elemeit, mik azok a szempontok, melyek alapján a valós háttér is meg tudjuk ismerni. Többek között erre is felhívta a hallgatóság figyelmét dr. Kiss István „Rezveratrol – szirtuin – örök élet?” című előadása során – kiemelve egyúttal a kutatás sikereit is.

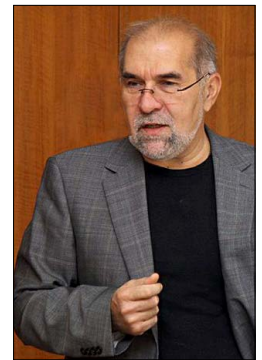
Nagyon sok hallgatót vonzottak az olyan érdekfeszítő, a gyógyító-megelőző munkát szem előtt tartó személy látókörét szélesítő előadások is, melyek a hatósági orvoslás magyarországi történelmébe, vagy épp a polarizált fényterápa lehetőségét kutató szakemberek eredményeibe engedtek bepillantást.

Számtalan esetben derült ki, hogy sok leleményesség és még több jó helyzetfelismerés a szűkös anyagi források mellett is ad lehetőséget a területen dolgozó kollégáknak a hatékony munkavégzésre. Az ilyen ötletbörzék vezethetnek egy elmaradottabb területen az egészségfejlesztő projektek új lendületéhez, egy szűrés hatékonyabb megszervezéséhez. A közös ötletelések a szünetekben is folytatódhattak, olykor egy csésze kávé mellett, máskor csak a teremben várva a következő szekció kezdetét.

A rendezvény tudományos értékét a művészet egy szelete tette teljessé: egyik kiváló kollégánk, Bérczi Bálint fotóművészi munkájának ízelítőjeként csodálhattuk felvételeit, mely a rendezvény után is hosszú időn keresztül csalogatja a kíváncsi tekintetet. Várhatóan e lap következő számainak egyikében is megcsodálhatjuk a minket körülvevő környezet egy-egy megragadott üzenetét, mely kollégánk kiváló érzékével rögzítve az őszinte, gyermeki csodálkozást csalja az arcunkra.

A minket körülvevő világ teljes megismeréséhez az egyén érzékszervei sokszor kevésnek bizonyulnak. A művészet és a tudomány egyaránt segít ehhez közelebb kerülni. Egymás munkájának megismerése, a legfrissebb kutatások és irányelvek ismerete elengedhetetlen a hatékony munkához. Bízunk benne, hogy ehhez a mi konferenciánk is hozzá tud járulni minden évben. 2012 késő őszen ismét várunk minden kedves érdeklődőt a Magyar Epidemiológiai Társaság Konferenciájára!

Berényi Károly
Orvosi Népegészségtani Intézet

Ember István
professzor

„Rezsimek és intervenciók”

2011. november 26-án tartotta a PTE-ÁOK Családorvostani Intézete és a Magyarországi Bálint Mihály Pszichoszomatikus Társaság II. Pszichoszomatikus konferenciáját Pécsen, „Rezsimek és intervenciók”- címmel.

A 2009 őszen új vezetőséggel bővülő és újjászerveződő Bálint Társaság Magyarországon a pszichoszomatika ügyét és az egész világon elterjedt Bálint csoportokat képviseli. Ennek megfelelően a tavasszal tartott „Bálint Hétségét” követő őszi konferenciáin az elméleti és gyakorlati pszichoszomatika magyarországi helyzetének bemutatása mellett az e területen dolgozó szakemberek számára találkozási és eszmecsere lehetőséget is jelentett.

A novemberi rendezvényen meghívott előadók segítségével, kerekasztal keretében vizsgáltuk meg a magyarországi pszichoszomatikus betegellátás jelenlegi helyzetét, a létező és lehetséges rezsimeket és az intervenció lehetőségeit, a pszichoszomatikában használható módszereket azzal a céllal, hogy közösen terveket dolgozzunk ki annak további fejlesztésére.

A konferenciát *dr. Harrach Andor*, a Társaság elnöke nyitotta meg, majd *dr. Nagy Lajos* a Családorvostani Intézet részéről méltatta a rendezvényt.

Az első kerekasztal beszélgetésben, a hazánkban jelenleg működő pszichoterápiás és neuropszichológiai műhelyek, klinikai tanszékek és járóbeteg-rendelések mutakoztak be. Elsőként *dr. Milák Piroska* a Tündérhegyi Pszichoszomatikus és Pszichoterápiás Rehabilitációs Osztályt mutatta be, mely 1979-ben alakult, az ún. Mérei-féle iskola hagyományain, 1984-től fekvőbeteg részleggel is rendelkezik, pszichoanalitikus, pszichoterápiás szemlélettel, képzettséggel és gyakorlattal rendelkező szakemberek irányításával. Csoporthangsúlyú pszichoterápiás rendszerben dolgoznak, nagycsoport, pszichodinamikus kiscsoportok, pszichodráma, szocioterápia és művészetterápia tartoznak a tündérhegyi rezsimhez, ahol a betegek sokszínű lehetőséget kapnak konfliktusaik át/feldolgozására.

Dr. Purebl György, a SOTE Magatartástudományi Intézetének munkatársa előadását *dr. Harrach Andor* közvetítette, aki a Budapesti Magatartásorvoslasi és Pszichoszomatikus Szakambulancia felépítéséről és működéséről beszélt, ahova pszichoszomatikus betegségek és zavarok, fájdalom szindrómák, szorongásos zavarok, hangulat-zavarok, evészavarok, alvászavarok di-

agnóziával nyerhetnek beutalást a betegek. Integratív szemlélettel dolgoznak, általában rövid pszichoterápiákat, illetve családterápiát végeznek.

Ezt követően *dr. Németh Tünde*, az Országos Gyermekegészségügyi Intézet vezetője, az 1990-ben elindított pszichoszomatikus gyermekrendelés tapasztalatairól beszélt. 1993-ban a pozitív viselkedésmintákat fókuszba állító Családbarát Programot, valamint a kb. 11 éve működő szülő-csecsemő konzultációt és terápiát emelte ki, mely a koragyerekkori pszichoszomatikus betegségek gyógyításával is foglalkozik.

Dr. Major János a Bethesda Gyermekkorházban bevezetésre kerülő, krónikus fájdalom szindrómát kezelő módszert ismertette, majd *dr. Illés Zsolt*, a PTE-ÁOK Neurológiai Klinika Klinikai és Kísérletes Neuroimmunológiai Tanszékének vezetője azokról az utóbbi években gyakrabban jelentkező, komplex etiológiával és tünetannal rendelkező kórképekről beszélt, melyek a neurológia, neuropszichológia, immunológia és pszichoterápia határterületeit érintik. A zavarok hátterében álló idegélet-tani és neuroanatómiai kérdésekre is kitért, valamint a jelenleg folyó kutatásairól is beszámolt.

A második kerekasztal beszélgetés a pszichoszomatikus gyógyítás pszichoterápiás lehetőségeit tárgyalta. *Dr. Horti Mária*, a PTE-ÁOK Pszichiátriai Klinika munkatársa a családterápia hasznosságáról és használhatóságáról beszélt pszichoszomatikus betegeknek. A rendszerszemlélet lehetővé teszi, hogy a családra egészként, élő rendszerként tekintsünk, ahol a terápia fókuszában a család, annak alrendszerei, illetve az egyén specifikus családi kapcsolatai, kommunikációja állnak. A családterápiában a tünetet, mint a család egészének zavarát, diszfunkcióját értelmezzük, így a tünetet hordozó családtag, mintegy metaforikus úton jeleníti meg a család működésének zavarát. Az előadó több terápiás eset-részletével illusztrálta előadását.

Illés Enikő, a PTE-ÁOK Neurológiai Klinika munkatársa a módosult tudatállapotú terápiák (hipnózis, imagináció, meditáció stb.) szerepéről beszélt pszichoszomatikus betegeknek, melyek hatékony tényezők a gyógyításban. Az imaginatív ter-

piában relaxált állapotban képeket/szimbólumokat hívunk, tematikus módon, a felmerülő problémáknak megfelelően. Az imagináció során belső képeket alkotunk, ezzel az intrapszichés probléma képek formájában szimbolikus módon jelenik meg, melyek a racionális, éber tudat részvétele nélkül metaforikus úton átdolgozhatók. *Dr. Gáti Ágnes*, a PTE-ÁOK Pszichiátriai Klinika munkatársa hipnoterápiás eseteiből szemelvényeket válogatott, melyeken keresztül a gyakorlatban mutatta be a módszer működését.

A tánc felszabadító, kreatív és integráló hatását használja fel a táncterápia, melyről *Szili Katalin*, a Magyar Mozgás- és Táncterápiás Egyesület munkatársa beszélt. Taglejtésünk, testtartásunk tudattalan módon tükrözi, hogyan érzékeljük önmagunkat és a világot. A mozgás és táncterápia alapja, a test és a lélek szétválaszthatatlan egysége, hogy minden testi megnyilvánulásunk egy jól definiálható belső érzelmi állapotokat tükröz, tehát a mozgásnak egy, a test belsejéből történő átalakulása fejlődést és növekedést indíthat, konstruktív lelki folyamatok kiindulásává válhat.

Dr. Csikós Ágnes családorvos, a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány vezetője a fájdalom pszichoszomatikus megélését, és annak csillapítását emelte ki hospice betegekkel végzett munkájából. Néhány esettel illusztrálta a fájdalom szubjektív megélést, és a lelki fájdalom csillapításának szükségességét a haldoklás folyamatában.

Dr. Dobó Katalin budapesti családorvos a gyógyítás új szemléletmódjáról, a narratív gyógyításról beszélt. Ha a páciens által elmondott panaszokat olyan „történetnek” fogjuk fel, mely nem szakítható ki személyes élettörténetükből, jobb megértésük a kontextus kitágítását teszi szükségessé. Ha valamit nem értünk, kérdezzünk, mivel kérdéseink nyomán tárulnak fel a megértés újabb dimenziói, és a páciens megértése az orvos-beteg kapcsolat minőségének fokmérője. A páciens gyógyul, vagyis új, „jobb” történetet mesél, az orvos hatékonyabb, munkája örömtelibb.

Mindkét kerekasztalt számos hozzászólás követte. Felmerült a pszichoterápiás ismeretek bővülésének szükségessége a családorvosi munkában, illetve a pszichoszomatikus ambulanciák általános hiánya Magyarországon. A konferencia rövid értékelését közös ebéd követte, majd zárta be a programot.

Dr. Dormán Hajnalka

Tisztelt Olvasók!

„Egy férfi és egy nő” – jutott eszembe a francia filmcím. Egy klasszikus, akitől talán tudunk még idézni néhány verssort, és egy kortársunk, akitől ez már sokkal nehezebb. 2011 végén volt 75 éve, hogy elhunyt *Kosztolányi Dezső*. A Nyugat nagy költőjének halálakor *Nemes Nagy Ágnes* 14 éves, ha élne, idén januárban ünnepelhették volna a 90. születésnapját.

Kiss Tamás
könyvtáros

Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség

Elmondanám ezt néked. Ha nem unnád.
Múlt éjszaka – háromkor – abbahagytam
a munkát.

Le is feküdtem. Ám a gép az agyban
zörgött tovább, kattogva-zúgva nagyban,
csak forgolódtam dühösen az ágyon,
nem jött az álom.

Hívtam pedig, így és úgy, balga szókkal,
százig olvasva, s mérges altatókkal.
Az, amit írtam, lázasan meredt rám.
Izgatta szívem negyven cigarettám.
Meg más egyéb is. A fekete. Minden.
Hát fölkelek, nem bánom az egészset,
sétálgatok szobámba, le-föl, ingben,
köröttem a családi fészek,
a szájakon lágy, álombeli mézek,
s amint botorkálok itt, mint a részeg,
az ablakon kinézek.

Várj csak, hogy is kezdjem, hogy magyarázzam?

Te ismered a házam,
s ha emlékezni tudsz a
hálószobámra, azt is tudhatod,
milyen szegényes, elhagyott
ilyenkor innen a Logodi-utca,
ahol lakom.
Tárt otthonokba látsz az ablakon.
Az emberek feldöntve és vakon,
vízszintesen fekszenek,
s megforduló szemük kacsintva néz szét
ködébe csalfán csillogó eszüknek,
mert a mindennapos agyvérzegénység
borult reájuk.

Mellettük a cipőjük, a ruhájuk,
s ők a szobába zárva, mint dobozba,
melyet ébren szépítnek álmodozva,
de – mondhatom – ha így reá meredhetsz,
minden lakás olyan, akár a ketrec.
Egy keltőóra átketyeg a csöndből,
sántítva baktat, nyomban felcsörömpöl,
és az alvóra szól a
harsány riasztó: „ébredj a valóra”.
A ház is alszik, holtan és bután,
mint majd százév után,
ha összeomlik, gyom virít alóla,
s nem sejtí senki róla,
hogy otthonunk volt-e vagy állat óla.

De fön, barátom, ott fön a derús ég,
valami tiszta, fényes nagyszerűség,
reszketve és szilárdul, mint a hűség.
Az égbolt,
egészen úgy, mint hajdanában rég volt,
mint az anyám paplanja, az a kék folt,
mint a vízfesték, mely irkámra szétfolyt,
s a csillagok
lélekző lelke csöndesen ragyog
a langyos őszi
éjjelbe, mely a hideget előzi,
kimondhatatlan messze s odaát,
ők akik nézték Hannibál hadát
s most néznek engem, aki ide estem
és állok egy ablakba, Budapesten.

Én nem tudom, mi történt vélem akkor,
de úgy rémlett, egy szárny suhant felettem,
s felém hajolt az, amit eltemettem
rég, a gyerekkor.

Olyan sokáig
bámultam az égbolt gazdag csodáit,
hogy már pirkadt is keleten, s a szélben
a csillagok szikrázva, észrevétlen
meg-meglibegtek, és távolba roppant
fénycsóva lobbant,
egy mennyei kastély kapuja tárult,
körötte láng gyúlt,
valami rebbent,
oszolni kezdett a vendégserreg fent,
a hajnali homály mély
árnyékai közé lengett a báléj,
kűnn az előcsarnok fényárban úszott,
a házigazda a lépcsőn bucsúzott,
előkelő úr, az ég óriása,
a bálterem hatalmas glóriása,
s mozgás, riadt csilingelés, csodás,
halk női suttogás,
mint amikor már vége van a bálnak,
s a kapusok kocsikért kiabálnak.

Egy csipkefátyol
látszott, amint a távol
homályból
gyémántosan aláfol, gyémántosan aláfol,
egy messze kéklő,
pazar belépő,

melyet magára ölt egy drága, szép nő,
és rajt egy ékkő
behintve fénnel ezt a tiszta békét,
a halovány ég túlvilági kékét,
vagy tán egy angyal, aki szúzi
szép mozdulattal csillogó fejékét
hajába tűzi,
és az álomnál csendesebben
egy arra ringó
könnyűcske hintó
mélyébe lebben,
s tovább robog kacér mosollyal ebben,
aztán amíg vad paripái futnak
a farsangosan lángoló Tejutnak,
arany konfetti-záporába sok száz
batár között, patkójuk fölsziporkáz.

Szájtátva álltam,
s a boldogságtól föl-fölkiabáltam,
az égbe bál van, minden este bál van,
és most világolt föl értelme ennek
a régi nagy titoknak, hogy a mennynek
tündérei hajnalba hazamennek
fényes körútjain a végtelennek.

Virradatig
maradtam így és csak bámultam addig.
Egyszerre szóltam: hát te mit kerestél
ezen a földön, mily kopott regéket,
miféle ringyók rabságába estél,
mily kézirat volt fontosabb tenéked,
hogy annyi nyár múlt, annyi sok deres tél
és annyi rest éj,
s csak most tűnik szemedbe ez az estély?

Ötven,
jaj, ötven éve – szívem visszadöbben –
halottjaim is itt-ott egyre többen –
már ötven éve tündököl fölöttem
ez a sok élő, fényes égi szomszéd,
ki látja, hogy könnyem mint morzsolom szét.
Szóval bevallom néked, megtörötten
földig hajoltam, s mindezt megköszöntem.

Nézd csak, tudom, hogy nincsen mibe hinnem,
s azt is tudom, hogy el kell mennem innen,
de pattanó szívem feszítve húrnak
dalolni kezdtem ekkor az azúrnak,
annak, kiről nem tudja senki, hol van,
annak, kit nem lelek se most, se holtan.
Bizony ma már, hogy izmaim lazulnak,
úgy érzem én, barátom, hogy a porban,
hol lelkek és göröngyök közt botoltam,
mégis csak egy nagy ismeretlen Úrnak
vendége voltam.

(1935)

Forrás: Magyar Elektronikus Könyvtár

Nemes Nagy Ágnes: A szabadsághoz

Te székesegyház! Csupa ámulás!
Sok fodros angyal! Széptekintetű!
– Innen alulról talpuk óriás,
a fejük pedig keskeny, mint a tű.

S a kupolán fent széttáruló díszlet,
nagy oszlopok közt festett ég tüzel:
mit ér nekem, ha vagy és mégse hiszlek,
s mit ér, ha hiszlek és nem létezel?

Maradék isten! Vágyad fel-le hurcolt.
Már únlak. Kergén érted nem futok.
Néhány barátom éhenhalt a multkor,
mondom, mivel úgy látszik, nem tudod.

Milyen szalmába haraptak utolsót?
Micsoda szájak, milyen koponyák!
– Adhattál volna tán egy bögre borsót,
tehettél volna pár apróbb csodát.

A szájukat szeretném újra látni,
langyos állukat, amely szétrepedt –
s Rómába vágyom kerteket csodálni,
és enni sűrű, finom étkeket.

Adj banánt! Húst! Légy a világnak tőgye!
Add Nápolyt éjjel, Svájcot délelőtt,
te, minden vágyam hazug szeretője,
adj rét felett vibráló levegőt!

Adj léghajót! Hitet! Mennyei képet!
törd át a törvényt! Add ide magad!
Hogy ne egyenek annyit az üzerek,
s hogy a halottak feltámadjanak!

– Egy bazsarózsa áll az asztalon.
Szépsége tömör, mint egy ékszer.
Gyönyörű szirma sűrűn, gazdagon
fodorodik a vázán kétfelé.

Ha volna bennem valami imádat,
elébehullnék csukló térdemen:
csakis reá tűzd győztes glóriádat,
mert szép – lélektelen.

(1945)

Forrás: Digitális Irodalmi Akadémia

Mai történet az egészségügyből

Ez a nap is úgy készült záródni, mint sok éve már mindig. Napközben semmi megrázó esemény, este egy jól sikerült beszélgetés régi kollégákkal, alkohol nélkül, mert ma igen drága portéka a jogosítvány. Lefekvés, MP3 a fülbe, mert kell egy kis altató dal, de az álom helyett valami furá rendetlen ütemek a bal oldalon. Néha elő-előfordul a 20 éve lezajlott infarktus maradványként, de ez mintha másféle lenne. Nyúglódás, forgolódás, mély lélegzetek, de egyre fűrabb a dolog. A ritmus egyre gyorsul, talán a zene teszi, lejátszó ki, de nem segít. Aztán a gyors ritmus már szinte száguldásba megy át, na akkor szólsz a nejednek, hogy itt valami zűr van, mi legyen. Ő hívja az ügyeletet, ott azt mondják az elmondottak alapján, hogy küldik a mentőt. A fehér autó meglepően hamar megérkezik, emberek műszereket raknak rád, aztán mondják, hogy bevinnének a sürgősségre, mit szólsz? Mit szólj? Ők a szakik, te csak egyre rosszabbul vagy, hát legyen. Éjjel kettő van, a sürgősségin eddig csend volt, tehát mindenki bóbiskol, olyan nagyon nem örülnek neked, de csinálják a dolgukat a protokoll szerint. Megint műszerek rád, elkerekedő szemek a gépből kikunkorodó papíron látottaktól, csupa fiatal körülötted. Az elhangzó megjegyzésekből hallod, hogy némelyik még nem is látott ilyet, közben már a motor nem rohan, inkább vibrál, a gépből is hallod a szinte egybeolvadó bip-bipeket. Infúziót kötnek be, nyomják a nyakadat igen erősen, közben beszélnek hozzád és csak csodálkozol, hogy viszonylag értelmesen válaszolgatsz, nem is vagy igazán pánikban. Megemlíted, hogy egyébként már 20 éve jársz a város egyik legjobb kardiológusához fél évente és akkor felsejlik benned, hogy a Fennvaló valószínűleg még szemmel tart, mert kiderül, hogy az intenzív osztályon éppen ő az ügyeletes és az ifjú doktorok azt mondják, hogy akkor most ők oda küldenének, mit szólsz. Már megint mit szólj! Ha úgy látják jónak, hát menjünk. Hosszú folyosókon tolnak, megy veled a kocsit tolon kívül a nejed, meg egy orvos, be a liftbe, ami aztán két emelet között megáll. Éjjel van, semmi zaj kintől, a kocsit toló ember bőszen nyomja a vészcsengőt, hátha felvesz valakit az álmából, közben a doki némi rémülettel a hangjában közli, hogy ő tulajdonképpen klausztrofóbiás, de a csengető ember terápiás erejű hangon rámond, hogy „de nem most komám”! Érdekes, meg is nyugszik a fickó, bezzeg te kezdesz nem nyugodni lenni. Aztán valaki reagál az örült csengetésre, valamit piszkál valahol, a lift megérkezik veled és pár perc múlva már te is az ismerős orvosod hangját hallgatod, és a vibrálás is hirtelen szabályos pity-pityekbe áll át a bal oldaladban. Ismerős doktorod elmondja, hogy fluttered volt. Gondolkozol, hogy az mi a fene? Jobb mint az ás póker, csak te még eddig nem tudtál róla? Mondja, hogy most már úgy tűnik, hogy rendben vagy, a drótokkal, amiket az igen rutinosan körülötted forgolódó nővér időközben rád szerelt, úgy gondold, hogy minden egyéb segédeszköz nélkül akár a rádiót is hallgathatod magadon. Kissé megnyugodva elalszol. Másnap aztán megtudod, hogy mi is ez a flutter. A motorodban keletkeznek valamilyen fals áramkörök, amik beza-
vamatnak a Teremtő által beléd táplált programba, és ha ez a zárlat létrejön, akkor bekövetkezik ez az össze-visszaság a ritmusban, és ez bizonyos esetekben akár az örökkévalósággal való megismerkedést is eredményezheti. Egy biztos dolog létezik ennek a megoldására, ha a motorodban ezeket a fals elektromos vezetékeket megszüntetik. Fizikálisan. Egy katéteren keresztül. Ezen úgy elcsodálkozol. Aztán mondják, hogy már kértek is neked időpontot a szívcentrumban és itt a csodálkozást nyomban egy másik érzés veszi át, ezt a szakirodalom besz...ként említi. Aztán hazamész, és ké-

szülsz a fenti intézménybe való bevonulásra. Előtte egyszer csak felhív egy fickó, igen kellemes fiatal hang, aki megtudakolja, hogy jó-e neked az időpont, persze hogy jó, tudod-e, hogy mi lesz ez a beavatkozás, honnan tudnád, na erre ő elmondja. Érdekes módon ettől kicsit oldódik benned a napok óta tartó „még egy zabszemet sem lehet...” állapot. Aztán a jelölt napon nejed és lányod díszkiséretében bevonulsz kis motyóddal és a többi kerek pupillájú, szintén sápadt arcú várakozó közé leülsz. Sokan vannak. Ülsz, idő telik, egyszer beszólítanak, szokásos felvételi procedúra, úgy még nincs, ülj vissza. Egy beteghordó egyszer csak jön, és mondja valakinek, hogy ennek már negyed órája a műtőben kéne lenni! Na, akkor hallod, hogy Józsi bácsi maga öltözzön, maga ügyis megy ma haza, uram maga meg ezen az ágyon azonnal vessen le mindent, aztán, betakarnak és már megyünk is. A lányod még utánad szól, hogy „aztán jó legyél!” Jó néhány órára ez az utolsó dolog, amin mosolyogni tudsz. Hosszú folyosókon robog veled az ágygal az ember, kicsit fel, kicsit le, egyik lift, másik lift, egyre lejjebb jutok, a modern burkolat kezd átmenni málló vakolatba, rozsdásodó csövek a falakon, egyre hidegebb huzatot érzel, a mennyezeten néha elmegy fölötted egy-egy régi típusú neon lámpa, egyébként félhomály. Felsejlik a gondolat, hogy egyenest a hűtőkamrába visznek? Hé, ember nem szoktak előtte legalább boncolni? Aztán megálltok egy viszonylag normálisnak tűnő ajtónál, és kiderül, hogy ez a műtő. Betolnak, ott már vannak néhányan, egy nagydarab fickó vesz a szárnyai alá, kiderül, hogy telefonon is vele beszéltél. Áttesznek a műtőasztalra és elkezdődik a procedúra. Érzéstelenítő injekció, aztán combtőben csinálnak valami lyukat, nyüzsgés körülötted, valamilyen eszközökről beszélnek, amit mindjárt beléd tolnak, ami persze elsőre nem működik, –,kérek egy másikat! – ilyen már nincs, csak ...féle, – az is jó lesz, – ez se működik, – itt a szekrényben van még ilyen... fajta – na ez végre bent van”. Te ezeket hallva nem örülsz, de nem vagy befolyással a dolgok menetére. Érzed, hogy valami drótokat tologatnak benned, egy másik helyiségben ül a prof. egy monitor előtt és kommunikál a benned kotorászó orvossal, mindent hallasz, kicsit úgy mintha nem is rólad lenne szó... Aztán mondják, hogy akkor „mostantól mi irányítjuk a szíved uram!” És tényleg! Érzed, ahogy gázt adnak és gyorsul, fűkeznek, mennek dőcögősen is és közben igen örülnek néhány, a monitoron látott dolognak. Te nem örülsz. És akkor mondják, hogy most azt a fals vezetékét, vagy pontot amit találtak, azt kiegészítik. Kérde (kicsit reszelős a hangod, meg kétséged van, hogy tényleg te kérdezel), hogy mivel? Mondják, hogy mikrohullámmal. Ettől próbálsz fellelni egy ablakot a közeledben, hogy kivesd magad rajta, de nincs, meg már egyébként is elkezdtek. Rettenetesen fáj!!! Csak azért nem ordítasz, mert, hogy venné ki magát, ha egy száztíz kilós korosodó, sok mindent megért fickó ott óbégat, ezért hát csak nyögdecselsz, amire megkérdik, hogy fáj-e? Ezek nem tudják, hogy igen?! Hát akkor most tudják meg, és felvilágosítod őket érthető módon, hogy „k...!!!” Na akkor szólnak valakinek, hogy adjon két egység nemtommit, a valaki matat a beléd ültetett eszcájgnál, ettől egy kicsit elviselhetőbb a dolog, de még mindig nem ezt kérem a Jézuskától Karácsonyra. Aztán ez az egész megismétlődik még háromszor, drótokat kihúzzák, szorító kötést felteszik, és az eddig benned matató orvos azt mondja, hogy „akkor most meggyógyítottuk uram!” Ezt egyelőre fel sem fogod, iszonyú fáradtságot érzel, és nagy megnyugvást, hogy úgy tűnik, megmaradtál. A visszaút a kórterembe már barátságosabbnak tűnik, a folyosón eddig türelemmel várakozó szeretteid bekísémelek,

nagyon örülsz nekik. Nem tudod, miről beszélgetek, mert egyszer csak arra ébredsz, hogy ugyan kint már sötétedik, de valahogy a külvilág már mégsem tűnik olyan feketének, mint délelőtt, a nap-sütésben.. Aztán eszedbe jut egy általad nagyon tisztelt professzor barátod, aki azt mondta, amikor beszéltél vele a rád váró ismeretlen, félelmetes torturáról, hogy „nagyon rossz lesz, de nagyon sokat nyersz vele!” Hát az eleje bejött... Ha a második rész is így bejön, akkor tényleg jó döntés volt odaírnunk a nevedet a beleegyező papírra. És elgondolkodsz rajta, hogy tulajdonképpen egy elég szerencsés fickó vagy, hogy vannak körülötted ilyen remek emberek, akik akár még a túlvilág kapujából is vissza tudnak fordítani és a

technika is rendelkezésükre áll, és értenek is hozzá, és ha néha megdöccen, azt is kivélik, és olyan távolinak tűnik most minden nehézség, jaj, baj ami eddig piszkált, és ami majd hamarosan megint piszkálni fog. És kaptál egy lehetőséget a folytatásra.

Hát ennyi.

Egyre halványuló emlékképek alapján lejegyezte: **F.L.**

P.S.: Némi idő már eltelt a fenti sorok jegyzése óta, és az említett professzor mondatának második része is beigazolódni látszik. Lehet, hogy tényleg meggyógyítottak???

Dani Ágnes

Nyomdászattörténeti Kiállítás a Klimó Könyvtárban

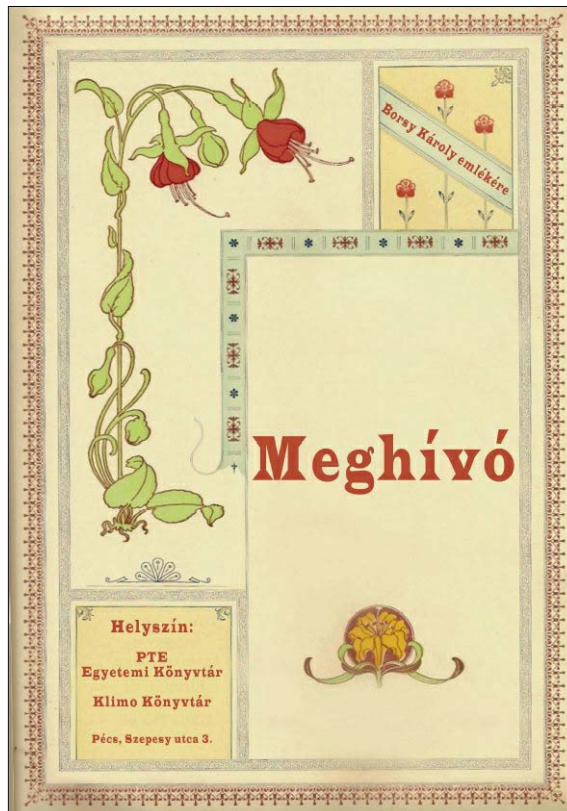
A Klimó Könyvtárban *A pécsi nyomdászat évszázados története (1772-1950)* címmel új időszakos kiállítás nyílt, mely a pécsi tipográfia ismert kutatójának, *Borsy Károlynak* kíván emléket állítani. A nyomdászattörténeti tárlatot 2012. március 31-ig lehet előzetes bejelentkezéssel, vagy hétköznap minden egész órában idegenvezetéssel megtekinteni.

Kiállításunkkal megkísérlünk visszatekintést adni nyomdászlelkünk munkájára, akik nagymértékben hozzájárultak Magyarország szellemi és kulturális fejlődéséhez. A kiállított dokumentumokat három teremben helyeztük el, az első nyomda megalapításától kezdve a nyomdák államosításáig, időrendi sorrendben.

A pécsi kulturális életet a törökök kivonulása után valósággal újjá kellett éleszteni. Ebben a legfontosabb szerepe a pécsi püspökségnek volt. A főpapok és főurak voltak olyan kiváltságos helyzetben, hogy támogatni tudták a kulturális célok megvalósítását.

A pécsi nyomdászat kezdete 240 évvel ezelőttre nyúlik vissza, amikor *Klimó György* püspök (1751–1777) engedélyt kért Mária Teréziától az első pécsi nyomda megalapítására. A tudományokat pártoló pécsi püspök egyetemet szeretett volna alapítani Pécsen, amihez egy folyamatosan működő nyomda felállítására is szükség volt.

Így Klimó György 1773-ban Pécsre hívatta a németföldön tanult *Engel János József* nyomdászt, akinek működésével megkezdődött a pécsi nyomdászet. A 18-19. században egy-két nyomda is elegendő volt ahhoz, hogy kielégítse a város nyomdaipari igényeit. A 19. század elején a szigorú cenzúra és a szellemi üldöz-

tetés miatt a nyomdászoknak igen meg kellett gondolniuk, hogy mit nyomtatnak. A külföldi hírek, valamint a belső politika közlése tilos volt. Az iparosodás következtében magasabb szintű fellendülés csak a 19. század második felében következett be a nyomdák életében. A városi lakosság számának növekedésével a szellemi termékek fogyasztása iránt is megnőtt az igény, melyet a városban működő nyomdák igyekeztek kielégíteni. A 19. század végére már öt nyomda is működött Pécsen. Ebben az időszakban működött a Pécsi Püspöki Lyceum nyomdája, a *Schön Jakab*, illetve a *Taizs* nyomda. A nyomdászathoz szükséges technika is nagy fejlődésen ment keresztül, például erre az időre tehető a gyorsajtó feltalálása. Egyre nagyobb figyelmet szenteltek a nyomdászok a kiadványok

egyek tablókön, Gutenberg találmányától, egészen a mai napig használatos technikáig (mélynyomtatás, síknyomtatás stb). Kiállításunkban a nyomdák különböző termékeivel, valamint a nyomdászok rövid életpályájával ismerkedhetnek meg a látogatók. A tárlatot régi és új fényképek színesítik a nyomdákrol, illetve a 20. században működő nyomdászok életéről. Balázs András nyomdász jóvoltából a könyvek sokszorosításához szükséges nyomdászati eszközök: sajtók, festékező henger, körbélyegzők, festékezőlabdacs, betűöntő műszer és szedőszekrény is a kiállítás tárgyát képezik.

A kiállítás anyaga nemcsak az Egyetemi Könyvtár és a Klimó Könyvtár dokumentumaiból áll, számos más intézmény, így a Csorba Győző Megyei-Városi Könyvtár Helytörténeti Gyűjteménye, a Baranya Megyei Levéltár és a Janus Pannonius Múzeum Várostörténeti Osztálya állományából is kölcsönöztünk dokumentumokat.

szép, esztétikus megjelenésére. Betűkészletük is kibővült, a latin betűk mellett a gót, arab és cirill betűkkel is nyomtattak. A pozsonyi Erzsébet Tudományegyetem Pécsre költözése kihatott a város szellemi és gazdasági életére is; az 1920-as és 30-as években számos nyomda létesült, bár ezek közül csak kevés működött huzamosabb ideig. Egyik jelentősebb volt ezek közül a Dunántúli Pécsi Könyvkiadó és Nyomda (ez működése során többször nevet változtatott). A nyomdák könyv és füzet jellegű kiadványok mellett egyéb nyomtatványokat is készítettek; naptárakat, plakátokat, képeslapokat, hirdetésményeket, amire éppen szüksége volt a pécsi polgároknak. A legnagyobb hasznot persze a különleges tipográfiai eljárással készült, művészi szinten kivitelezett munkák hozták. Pécs története folyamán, a szerb megszállás alatt szükségpénzeket kellett a nyomdászoknak előállítani.

A magyarországi nyomdaüzemek államosításáig, 1950-ig igyekeztünk minden fontosabb nyomdát bemutatni. Ez alatt a hosszú időszak alatt mintegy harminc nyomda működött Pécsen. A Balázs András által elkészített színes térkép részletesen bemutatja a pécsi nyomdák egykori helyszíneit, illetve hogy az egyes nyomdák mettől-meddig működtek. A könyvnyomtatás technikai előzményeit szintén nyomon követhetik az érdeklődők az

Borsy Károly lányától, Borsy Judittól kaptuk meg az engedélyt arra, hogy az édesapja fáradságos munkája által összegyűjtött emlékeket, tárgyakat kiállíthassuk a püspöki könyvtárban, ezzel is segítve minket a pécsi nyomdászattörténet alaposabb megismerésében.

Sok szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt a Klimó Könyvtárban!

(A kiállítást készítették: Dani Ágnes, Dezső Krisztina, Jusztinger Antalné, Pohánka Éva, Szeberényi Gábor, Szilágyi Mariann)

Klimó Könyvtár

Cím: 7621 Pécs, Szepesy Ignác u. 1–3.

Tel.: 72/501–600/22651

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 9–15 óra között (minden egész órában indul idegenvezetés, illetve előzetes bejelentkezés alapján).

Belépőjegy: 300/500 Ft (egyetemi polgároknak a belépés díjtalan), csoportos (15 főtől) 6000 Ft/csoport.

Mikulás napi adomány

2011. december 6-án, Mikulás napján nyújtotta át dr. Szabó Iván ügyvéd úr 1 000 000 Ft-os adományát a Gyermekklinika Sebészeti Osztálya részére. Pécs városának a Pécsi Vízművel szemben folyó peres ügyének jogi képviselőjét ellátó iroda másodízben támogatja osztályunkat, mellyel újabb, korszerű, nagy értékű sebészeti műszerek beszerzése válik lehetővé.

Romhányi akadémikus intézetében indultak el 1954-ben Németh-Csóka Mihály professzornak ma nemzetközileg elismert kötőszöveti kutatásai

ELŐSZÓ. Az 1951-ben átvett Kórbonctani Intézetben pár év alatt, ahogyan Romhányi professzor nevezte, négy „zászlósura” volt, akikre támaszkodhatott: *Kádas István*, *Németh-Csóka Mihály*, *Jobst Kázmér* és a tanszéki utód, *Kelényi Gábor*. Úgy éreztem, a Romhányi-érában a pécsi intézet az országban szakmailag az első helyet foglalta el, de mint „Atlantisz” csaknem nyomtalanul letűnt. „Verba volant, scripta manent”. Ezért állítottam össze 2009-ben az utódok részére Romhányi professzorról egy szerény, 65 oldalas karcolatot, ami *Herbert Tamás* patológus kolléga jóvoltából az internetre is felkerült. Miután az internet bővületében élők a több évtizedes Orvostudományi Évkönyveket megszüntették, az elmúlt évekről – saját tapasztalatból tudom – nincs a PTE-ÁOK eseményeiről átfogó forrásmunka. Ugyanakkor, bár neves folyóiratok járnak, ezekben érthetően az Orvostudományi Hírmondó anyaga sem szerepel. Bosszantó, múltunkat fumigáló döntés volt. A fentiek inspiráltak, hogy *Kontrohr Tivadarról*, *Kádas Istvánról*, *A.J. barátomról*, és most *Németh-Csóka Mihályról* jelenjen meg életrajz.

Németh-Csóka Mihály (NCSM) 16 évet töltött Pécsen. Ebből négy évet a Kórbonctani Intézetben. Miután laboratóriumi szakorvos is volt, személyi okból elment a Megyei Kórházba laboratóriumi főorvosnak, de mindvégig tartotta oktatás és kutatás területén a kapcsolatot a Kórbonctani Intézettel. Szerintem a Romhányi-intézet legszínesebb, legtehetségesebb tagja volt, aki nem kis szerepet vitt a professzor úr kutatási eredményeiben. Naprakész véleményét halkan adta tudunkra, mimikai kísérettel. Nemcsak mint kötőszöveti kutató volt sikeres, hanem laboratóriumi szakemberként is meghatározó szerepe volt a magyar laboratóriumi társaság életében. Mindezekről őszinte tárgyilagossággal számolt be a soron következő ön-életrajzában, melyet mindenkinek figyelmébe ajánl:

Jobst Kázmér

Szakmai önéletrajz

1927. június 29-én születtem Kőszegen, hivatalnok család harmadik fiaként. Iskoláimat is Kőszegen végeztem és az itteni bencés gimnáziumban érettségiztem 1945-ben. A bizonytalan helyzetben beálltam lakatosinasnak. Gyöngye fizikumom miatt (miután a hét kg-os kalapács forgatásában azt a mesterem lábára ejtettem) a mesterem hamar megjegyezte, hogy sohasem lesz belőlem jó lakatos. 1945 őszén beiratkoztam a Budapesti Pázmány Péter Egyetem orvosi karára. Tulajdonképpen vegyészmérnökre lett volna nagyobb kedvem, a család unszolására választottam az orvosi fakultást. Egyetemi éveim alatt igyekeztem jól tanulni, hogy ösztöndíjat kapjak. Az otthoni problémák (apámnak, mint kulák bérencnek lecsukása, anyám betegsége) miatt a téli és nyári szüneteket általában kórházakban töltöttem, ott biztosítva volt a koszt, szállás. Az egyetemi épületek (anatómiai–élettan) ablakai még nem voltak beüvegezve,

legfeljebb papírral voltak ellátva, így az előadásokat mozikban hallgattuk. A gyakorlatokra kisebb helyiségekben, jobb körülmények között volt lehetőség.

1947-ben mint az él-tanulókör tagja, egy nagyobb csoporttal május-szeptember között egy, a MEFESZ szervezte **nyári féléven** (májustól szeptemberig) vettem részt a **dániai Aarhus egyetemi** városban. Német-angol nyelven elsősorban kémiai és élettani előadásokat hallgattunk és gyakorlaton vettünk részt. Előképzetségünk nem volt gyengébb, mint a többi külföldi hallgatóé. Hazautazásunkkor közös útleveletünk Németországban ellopták, így Ennsbe internáltak minket az amerikaiak. Hosszú alkudozás után, végül az orosz határőrség ötszáz cigarettáért cserébe továbbengedett minket az ausztriai-orosz zónába. Bécsben a követségen ideiglenes papírokat szereztünk. Egyébként ez volt a nemzetközi diákszövetség utolsó szervezése.

1949-ben az osztályharc keményedett. Egy évfolyamgyűlésen a mellettem ülő évfolyamtársam felállt és bejelentette, hogy az ellenesség ügynökei az egyetemre is beinfiltráltak. „Kik azok?” – volt a kérdés. Erre a kolléga, a tanulóörünk tagja, nyolc nevet olvasott fel, a második én voltam. Mint Tito láncos kutyáit azonnal távozásra szólították fel minket és kizártak az évfolyamból. *Solt Katalin* csoportvezetőnk azt súgta a fülemben: „Miska, úgy tűnj el, hogy az ÁVÓ se találjon meg”. Nehéz félévem volt. Felváltva egy barátomnál hintaszékben, ill. éjszakai ápolónővér nagynénim ágyán aludtam. Beszéltem Solt Katalinnal, ő mondta, hogy majd szól és tanulóör csoportülésre menjek el, gyakoroljak önkritikát. Aztán újra jártam az előadásokra. Aki leleplezte az „ellenséges” csoportunkat, továbbra is a tanulóörben volt. Később nagy karriert futott be, hamar akadémikussá vált. Én nem tudtam azóta sem becsülni.

1951-ben avattak „summa cum laude” minősítéssel orvossá. Az állások betöltése irányítással történt. Én Pesten szerettem volna maradni, de Szombathelyre irányítottak. Az irányítás a szombathelyi kórház klinikai laboratórium-kórbonctani osztályára történt. Pár hónapig azonban az akkor alakuló vérellátóba irányítottak: vért kellett vennünk – néha még éjjel is – sorkatonáktól, oda vezényelt öntudatos dolgozóktól. Mi tudtuk, a vér koreai exportra került, az akkor folyó koreai háború északi részébe.

A laboratórium-kórbonctani osztályról Romhányi professzor úr két éves várákozás után, 1951 őszén Pécsre került a Kórbonctani Intézet vezetőjeként. A közös osztály nagyon kiürült. Nagyon intenzív munkát végeztünk, *Solymoss Béla* főorvostól sokat tanultunk: új laboratóriumi módszereket, pl. a transzamináz reakciót, melyet itt ve-

Németh-Csóka Mihály

zettek be elsőként az országban, de végeztünk papírelektroforézist és papírkromatográfiát, a hisztológiában foszfatáz reakciót, a kefezegély korai károsodásának kimutatására. Reggel boncoltunk kórházi, vidéki és törvényszéki eseteket, laborvizsgálatokat végeztünk, majd későig leleteket, jegyzőkönyveket írtunk.

1954-ben ellátogattam a Pécsi Kórbonctani Intézetbe. Romhányi professzor úr rögtön megbízott azzal, hogy határozzam meg a csontvelősejtek izoelektromos pontját. Komplex festéket kellett készítenem, és sorozatmetszeteken, a pH függvényében metszeteket vizsgáltam. Pár nap után Romhányi professzor beszámoltatott a munkámról. Nekem hamarosan vissza kellett Szombathelyre utaznom. Pécsből nem sokat láttam, annyira lefoglalt a kapott feladat. Úgy látszik azonban, hogy Romhányi professzornak tetszett a munkám, meghívott az intézetébe. Azzal, hogy próbáljuk ki azt a csupa festék emberkét Szombathelyről. A szombathelyi osztály akkor vált ketté: a kórbonctan vezetője *Kádas László* lett Pécsről, Solymoss főorvost pedig a klinikai laboratórium főorvosává nevezték ki.

1954 májusától dolgoztam a Pécsi Egyetem Kórbonctani Intézetében. Akkor folyt a törzstagok („zászlósúrak”) kiképzése. Hétente megbeszélés, beszámolás a rutin munkáról, a tudományos munka előrehaladásáról, kijelölt német, angol cikkek referálása. Romhányi professzor mindent ellenőrzött: a csoportok oktatását, a boncteremben és a szövettani gyakorlatokon. A hallgatók előtt nem szólt semmit, a heti beszámolókon azonban mindent kritikusan kiértékelte.

Szerettem volna laboratóriumi ismeretekből szakvizsgázni. Kissé csodálkozott: azt mondta engedélyezi, de be kell állítanom a mikrobiológiai vizsgálatokat az intézetben. Nem volt megelégedve a Mikrobiológiai Intézet hullai anyagból történő bakteriológiai vizsgálati eredményeivel. Egy hasznos eredménye hamarosan lett a dolognak: egy szepszisben elhalt idős nőnél sikerült bizonyítani, hogy a szepszis okozója a *Cryptococcus neoformans* gomba. A törzset egéragyon hónapokig passzáltuk. Még mintát is adtunk más intézetnek.

Az intézet által végzett szekciók anyagát mintaszerűen fel kellett dolgozni, kliniko-patológiai konferenciákon erről kellett beszámolni. Sohasem felejtem el az Idegklinikával közös kliniko-patológiai konferenciát, az eklampsziás roncsoló agyvérzés bemutatását. Az aktualitást egy professzor feleségének eklampsziás halála adta. Ezzel kapcsolatban említeném: nagyon kellett vigyázni arra, hogy boncolásnál az értékes anyagokat épen, bemutatható állapotban őrizzük meg múzeumi készítmény céljaira. Szigetváron boncoltunk egy krónikus tüdőgyulladásban elhunyt esetet. Az ok egy jó hüvelykujj nagyságú adenoma volt, mely a jobb főhögőt kitöltötte. Titokban, vödörben szállítottuk az anyagot, a rokonság nem kis felháborodása ellenére, és mentettük meg, készítmény céljára.

1954 és 1970 között voltam Pécsen. 1954 és 1958 között a Kórbonctani intézetben, 1958 és 1963 között a pécsi Megyei Kórházban és a „visszaalakult” (akkor volt a kubai válság) Honvédkórházban, majd 1963 és 1965 között az I. sz. Sebészeti klinikán, mint laborvezető, utána pedig 1965-1970 között az újjaalakult Megyei Kórházban labor főorvosként. A munkahelyek annyira közel voltak, hogy mint megyei kórházi főorvos még a kórbonctani intézet-

ben is dolgoztam, volt oktató csoportom. Erre az időre esik súlyos hepatitises megbetegedésem (1956-ban) és tüdőtuberkulózis kezelése (1963-ban). Sikerült egyéves skóciai tanulmányútra a St. Andrews-i biokémiai intézetbe mennem (1966-67-ben).

1970-től 1992-ig a Budapesti Tétényi úti Kórházban dolgoztam, mint laboratóriumi főorvos. Ezen idő alatt 1981-ben ill. 1985-ben 3-3 hónapot dolgoztam a müncheni Max Planck Intézet Biokémiai Intézetében, mint Humboldt-ösztöndíjas kutató.

1992-1998 között a Korányi TBC és Pulmonológiai Intézetben, mint labor főorvos működtem, nyugdíjasként ugyanitt még részállást vállaltam 2010-ig.

Megbízások: 1975-től 2000-ig az Országos Laboratóriumi Intézet igazgatóhelyettese, 1978-tól az OTKI labortanszék címzetes egyetemi tanára. 1974-től a szakasszisztens képzést irányítottam 30 évig.

Egyéb funkciók: az 1980-as években a Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság tudományos elnökhelyettese, ill. az IFCC elnökségének levelező tagja.

Szakmai tudományos munka:

Kötőszövet kutatás

Pécsen Romhányi professzor mellett a kötőszövet szubmikroszkópos szerkezetével kezdtem foglalkozni. Először a rugalmas rostok anilin reakcióját vizsgáltam (*Acta Morph. Hung.* 1961), különös tekintettel a korrallal járó szerkezeti változásokra. Végeztem elasztáz és kollagenáz emésztést. A kollagenáz enzimet a *Clostridium perfringens* tenyészetből az intézetben állítottam elő. Mellékletként észleltem, hogy a kollagenáz-kezelt erekben a sejtek magjai erős Rivanol polarizációs reakciót adtak. Az intézetben a professzor javaslatára vágóhídi anyagból, marha orrsövényporcából kondroitin kénsavat (*Biochim. Biophys. Acta* 1961), marha synoviából hyaluronsavat (*Acta Histochem.* 1960, 1965) izoláltam. *In vitro* létrehoztam különböző alapállományú kollagén rostokat hyaluronsavval és kondroitin kénsavval (*Acta Histochem.* 1965). Ez utóbbiból különböző molekulásúlyú illetve szulfát-tartalmú derivátumokat készítettem. Ezen vizsgálatokról az 1961. évi moszkvai nemzetközi biokémiai kongresszuson is beszámoltam. Egy amerikai csoport ott meghívott kutatónak. Természetesen ez tőretikus maradt csak. A pécsi bőrgyárban megtanultuk a bőr szakítási szilárdság vizsgálatát. Ezzel tanulmányoztuk a kísérleti sebgyógyulást a Sebészeti Klinika orvosaival kollaborálva az életkor és lathyrismus függvényében. Ez felkeltette a Kórbonctani Intézetben járt *Grassman* professzor és munkatársa, *Kühn* professzor (a müncheni Max Planck intézetből) érdeklődését. Az intézetben boncolási anyagot kezdtem vizsgálni a porc korrallal járó elváltozását a polarizációs optikai vizsgálatok mellett a hexuronsav-, hidroxiprolin- és szulfát-tartalom meghatározásával (*Acta Morph. Hung.* 1961). A szöveti szulfát-tartalom vizsgálatot a pécsi Gyógyszertani Intézetel kollaborálva állítottam be. A desztilláló apparátust a Dischka Győző utcai laborműszerész készítette el. Megpályáztam a Humboldt-ösztöndíjat Jobst Kázmér (1953) tanácsára és segítségé-

vel. Megkaptam, de akkor Nyugat-Németországba és az USA-ba nem lehetett menni. A minisztérium angol vagy francia intézetet ajánlott. Így jutottam ki 1966-1967-ben egyéves tanulmányútra a skóciai St. Andrewsba, *Tristram* professzor (az angliai enyvipar vezetője) intézetébe. Ott beszámoltattak az eddigi (Biochem. V. 1967) vizsgálataimról. Megbízta a szulfátmeghatározás beállításával, valamint a vágóhídi anyagból kondroitin kénsav izolálásával. Ezekből két biokémiai diplomamunka is készült (Gerontologia 1969, Exper. Geront. 1970). Ott állítottam be (Gerontologia 1967) a kísérleti carragenin granuloma vizsgálatot a szulfát anyagcsere tanulmányozására. A carragenint egyébként magam izoláltam „tengeri gazból” (sea weed). A tárgyévben St. Andrewsban rendezték a hazai angol biokémiai kongresszust; ott *Tristram* professzor beszámoltatott engem a vizsgálataimról (Gerontologia 1969, Exper. Geront. 1970).

A porccal kapcsolatos vizsgálataim alapján felvettem a kapcsolatot a Max Planck intézettel, és a 80-as években igénybe tudtam venni a Humboldt-ösztöndíjat a müncheni Max Planck Intézetben. *Kühn* professzor *Klaus von der Mark* munkacsoportjába osztott be. A csoport akkor a porc minor (Exp. Pathol. 1977) kollagénnel (ma kollagén IX-X-XI-es típusú kollagének) foglalkozott. Ezen kollagének megjelenését tanulmányozták arthrozisos porcokban, illetve külső kérésre a lokálisan és parenterálisan adott Arteparon (túlszulfatált kondroitinkénsav, Rheumatologie 1984) gyógyító hatását kísérleti állatoknál. Akkor már magammal vittem marha kondroitin-kénsavat illetve műtéti orrkagylóból általam Pécsen izolált humán kondroitin-kénsavat. Ez utóbbiból antikondroitin savót készítettünk, ezt (azóta is) használják az arthrozisos kísérleti vizsgálatoknál. *Klaus Mollenhauer* izolált egy chondrocyta membrán komponenset, ezt magam is izoláltam Budapesten, és arthrozisos egyének savójában, ELISA technikával, ellenanyag emelkedést tudtam kimutatni (Uppsala J. Med. Sci. 1977, Acta Orthoped. Scand. 1983, Agent Actions 1988). A minor kollagének itthon *Mészáros Tamással* (Ortopéd Klinika, Budapest) arthrotikus műtéti combfej porc anyagon vizsgáltuk. Eredményeinkről az Európai Orthopediai Kongresszuson számoltunk be, ill. közöltük azokat.

A savanyú mucopolysaccharidok rendezett szerkezetét Romhányi professzor már felvetette, magam is végeztem ilyen vizsgálatot szövettani anyagon. Ezen izolált polisaccharidok (különböző kéntartalmú, különböző molsúlyú kondroitinkénsav derivátumok, heparin, carragenin, Arteparon) molekuláris szerkezetét vizsgáltuk *Kajtár Mártonnal* (Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Szerves Kémiai Tanszék, Budapest) ORD (optical rotatory dispersion) és CD (circular dichroism) technikával. Kimutattuk, hogy ezen polysaccharidok helikális szerkezetűek, melyekben a helix forgásirányát elsősorban a szulfatáltság foka, illetve a molekuláris szerkezet határozza meg (Ital. J. Biochem. 1975, Connective Tissue Res. 1975, Connective Tissue Res. 1977). A helikális szerkezet és annak forgásiránya szoros összefüggést mutatott ezen polysaccharidok biológiai tulajdonságaival (rostképző hatás, vérárvadásra való hatás).

A porc és komponenseinek vizsgálatai (Acta Biol. Hung. 1984, Labordiagnosztika 1987, Clinical Biochem. 1988) alapján 1991-ben meghívást kaptam Tokióba egy ortopédiai kongresszusra. Mint szakértő, két svéd és három amerikai kutató társaságában vettem részt a kongresszuson. Az elhangzott előadásokat kellett értékelni és véleményezni azonnal az elnök felkérésére. Nehéz egy hét volt. De utána egyhetes, szabad, tetszés szerinti utazást ajánlottak fel Japánban, a nem kevés pénzjutalom mellett.

Tudományos minősítemem: 1965-ban az orvostudományok kandidátusa, 1977-ben az MTA doktora.

Klinikai laboratóriumi munka.

Budapesten területi kórházak laboratóriuma főorvosaként Csepel és Dél-Buda felügyeletét láttam el, illetve hamarosan a területvezető főorvosok elnökeként az összes fővárosi laboratórium hozzám tartozott (kinevezés, műszerfejlesztés, aktuális problémák véleményezése, fejlesztési javaslatok). 1975-ben a minisztérium felkért az Országos Laboratóriumi Intézet keretében a Tétényi úti telephelyen, szervezési és módszertani részleg kialakítására. Egy adminisztrátort kaptunk. Feladatunk volt a kötelező adatszolgáltatás bevezetése, műszerfejlesztési javaslatok elkészítése és bírálata, laborellenőrzések megszervezése. Később, mint az OLI igazgatóhelyettese részt vettem az OTKI labor tanszéken az oktatásban, továbbképzés szervezésében és tartásában. 1978-ban a minisztérium megbízásából elnyertem a címzetes egyetemi tanári kinevezést. Megbízatom 2000-ig tartott.

Az 1980-as években az MLDT tudományos elnökhelyetteseként részt vettem klinikai laboratóriumi tudományos értekezletek szervezésében: mesterséges táplálás, pancreatitis, osteoporosis, lipidanyagcsere témakörökben. Megszerveztem 1984-ben a budapesti MLDT tudományos kongresszust, ott először angol nyelvű szekcióval lipid és kötőszövet témakörben, ill. laboratóriumi asszisztens szekció egyidejű megvalósításával. Mint a Tétényi úti kórház laboratóriumi főorvosa, részt vettem az országosan beindult centralizálásban, a XI. és XXII. kerület integrálásával. A 80-as évek elején megvalósultak: a vizsgálatkérés egy lapon, egy mintavétel-féleségenként egy-egy csővel, az eredmények egy kumulált leletben tárgynapon történő elkészülése stb. Mindez a beindult automatizálással és fejlettebb informatikával volt megvalósítható. Kezdetben a magyar ipar segítségével (Labor Műszeripari Művek Contiflow készüléke, Magyar Optikai Művek fotométere, Radelkis, KFKI), majd később külföldi készülékek, az NDK Zeiss, az amerikai SMA Technicon, a finn Labsys, a svéd LKB 7400 segítségével. A 80-as évek végére fokozatosan domináltak a Hitachi készülékek, kémiai, enzim, immunológiai automaták. A magyar műszeripar ebben a versenyben nem tudott talpon maradni. A minisztérium 1972-ben 22 db LKB 7400 automata fotométert vásárolt (talán ez volt a minisztérium Műszerügyi Osztálynak utolsó laboratóriumi műszer programja).

Az 1980-as évek elején a Tétényi úti Kórház kórbonctani osztályvezetőjének halála után, két évig húzódott a főorvosi állás be-

töltése. Az igazgató kérésére két évig felügyeltem a kórbonctani osztályt (egy adjunktus és két orvos munkáját). A kórházban ismertté, elfogadottá váltam, így megszerveztem a kéthetenkénti klinikai bemutatót. Fiatal orvosokat kívántunk szerepeltetni. Csütörtökön fél egytől negyed kettőig tartott a bemutató. Ugyanakkor havonta egy délelőtt *Szilágyi László* és *Zalai László* segítségével, váltakozó helyszínen, referáló ülést tartottunk egész Buda labordiplomásai részvételével. 1992 után az Országos Korányi TBC és Pulmonológiai Intézet laboratóriuma vezetőjeként alapkutatóval már foglalkozni nem tudtam. A rutinvizsgálatok ésszerű rendelésének gazdaságosságát, a laborvizsgálatoknál interferenciát okozó anyagok, gyógyszerek hatását tanulmányoztam (Clin. Lung Canc. 1999, Lab. Med. 1999).

Klinikai laboratóriumi szakasszisztens képzés.

Az orvosi utánpótlás fokozatosan csökkent (évi 40-50-ről tíz alá), ugyanakkor a laboratóriumi osztályok felé fokozott igény lépett fel a hatalmas műszaki fejlesztés, automatizálás mellett. Ez

szükségessé tette igényesebb tudású asszisztensek képzését. Szabó Antallal és *Szilágyi László*val beindítottuk az egyéves szakasszisztens-ráképzést 1974-ben. Ez harminc évig folyt. Az oktatás elsősorban Budapesten történt, de egy-egy évben Debrecenben és Pécsen is. A mintegy ezer szakasszisztens közül később sokan továbbtanultak és munka mellett megszerveztek analitikusi képesítést (Debrecenben ill. Kaposváron) szereztek.

Szakmai kitüntetések: 1982: Kiváló orvos, 1992: Jendrassik Lóránd díj, 2009: Bálint Péter érem

Közlemények: 117 (nagyobb részt német, ill. angol nyelven)

„Pantha rei”

Herakleisztosz, Kr. e. 500.*

* A világon „minden változásban van”.

Dr. Németh-Csóka Mihály
Budapest

MEGJELENT

A kötet szerzői: *dr. Erdő Péter* bíboros, prímás, érsek, *dr. Fabiny Tamás* evangélikus püspök, *dr. Kellermayer Miklós* egyetemi tanár, *dr. Tanka Dezső* c. egyetemi tanár, *dr. Németh-Csóka Mihály* ny. egyetemi tanár, *dr. Süle Tamás* ny. főorvos, *dr. Németh Péter* egyetemi tanár

Előszó

Romhányi professzor úr Szár község híres szülöttje, 1991. augusztus 29-én halt meg. *Genzwein Ferenc* tanár óhaja találkozott tanítványainak vágyával, s 2001-ben elkezdődtek a Romhányi Orvostalálkozók, az évenkénti lelkigyakorlatok (manréza) orvosoknak, Száron, a római katolikus templomban. Az elmúlt év (2010) tehát a szári orvostalálkozók számára jubileumi év, a tizedik orvostalálkozó megrendezésére került sor. Különös öröm és megtiszteltetés volt a rendezők és résztvevők számára egyaránt, hogy *Erdő Péter* bíboros, prímás, érsek sok elfoglaltsága mellett el tudott jönni a bevezető szentmisét bemutatni és „A szenvedés és az emberi méltóság” címmel előadást tartani. Előadása az egész hallgatóság számára egyedülálló, nagy szellemi élmény volt. Hasonlóképpen nagy örömet jelentett és maradandó értéket adott *Fabiny Tamás* evangélikus püspök úr „Fehér és fekete. A keresztény orvoslás bibliai gyökere” című előadása.

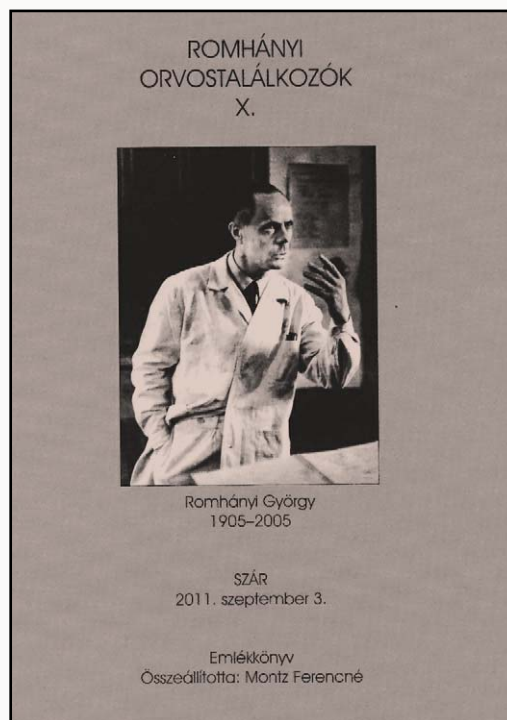
Balassa Sándor zeneszerző „Az éltető zene” című előadása a hazaszeretet és a krisztusi szeretetparancs sugallata volt a zenére, mint eszközre utalva. A szakmaibb, orvosibb előadások sorát *Tanka Dezső* és *Németh Csóka Mihály* professzorok kezdték. Ők ketten Romhányi György professzor úr legelső tanítványai, mun-

katársai közül valók. Visszaemlékezésük gyönyörű felelevenítése volt Romhányi György professzor úr kutatói, tanítói eszmé-

ségének, példamutató személyiségének. *Süle Tamás* főorvos úr rendkívül élvezetes képet rajzolt Romhányi professzor úrról és azokról a professzorokról, akik vele egy időben éltek, tanítottak a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. Németh Péter professzor egzakt tudományos előadással tisztelgett a nagy tanító, az örök példakép előtt.

A több, mint 100 résztvevő most is különös élménnyel gazdagodott és hálás szívvel köszönte *Garán Éva* polgármester asszonynak a sok munkáját a meghívók kiküldésében, a kiadvány összeállításában, az orvostalálkozó (lelkigyakorlat) megszervezésében. A rendezők és a résztvevők egy dologban teljesen bizonyosak voltak és ezt ki is fejezték, a Romhányi Orvostalálkozót Száron folytatni kell.

Dr. Kellermayer Miklós
egyetemi tanár, emeritus professzor

Dr. Süle Tamás főorvostól érdeklődésünkre az alábbi kiegészítést kaptuk:

„A borítón 2005 téves évszám, helyesen 1991. Romhányi professzor Szülőfalujában, Szár községben a »Romhányi orvostalálkozók«-at 10 éve (2001 óta) rendezik meg, augusztus végén, vagy szeptember elején. A 2010-es volt a X. jubileumi találkozó. Az előadókat a rendezők, elsősorban *Kellermayer Miklós* professzor kéri fel, illetve hívja meg. Az előadásokat minden évben egy „Emlékkönyv”-ben adják ki. A mostani, vagyis a 2011-ben megjelent, de a 2010. évi előadásokat tartalmazó volt a X. ilyen könyvecske.”

Néhány gondolat az adventi koncertről

(elvégre a tél és a hó is késve érkezett...)

Eddig mindhárom adventi koncertet meghallgattam. Az elsőre (2009) rávetítette sötét árnyát a novemberi tragédia. (Bevallom, számomra valamennyi advent azóta kicsit összekapcsolódik azokkal a megrázó emlékekkel.) A második (2010) kifejezetten bájos, helyenként kedvesen megkapható, összességében nagyon szívhez szóló volt.

A 2011. decemberi koncert szervezésében, előkészületében már „profí” volt: a kellő időben, számban és formában elhelyezett plakát, hirdetés, és nyilván a korábbi évek sikeres rendezvényei is igen nagyszámú közönséget vonzottak. (Ehhez képest jóleső érzés volt, hogy a sok-sok, máskor szünet nélkül beszélő diák mély, áhítatos csendben hallgatta a műsort, nyilván olyan számokat is, amelyek esetleg kevésbé érdekelték.)

Ismét meg kellett állapítanunk: fiataljaink tehetségesek, széles érdeklődésű körűek, nem igaz, hogy csak leendő hivatásuk, szakmájuk érdekli őket. Ha mindenki nem is kapott tehetséget arra, hogy szereplőként fellépjen, de minden ott levő kellő tisztelettel viselkedett azokkal szemben, akik vállalták a nyilvános szereplés nehézségét. Mert minden készülés, rutin és jó szándék ellenére egy fellépés magában rejt az esetleges bukás lehetőségét is. Bukás és kudarc nem volt. És ha voltak is a többinél népszerűbb produkciók, minden egyes szereplőnek hálásan megköszöntük munkáját akkor is és most is, amivel együttlétünket és a közelgő ünnepet szebbé tették.

Nem kívánok senkit külön kiemelni. Szeretnék mindenkinek igaz szívvel köszönetet mondani az édes-borongós élményért. Örül a szívem, hogy büszke lehetek az itt tanulókra.

Amiket mindenképp ki szeretnék dicséretképpen emelni: a műsor sokszínűségét, változatosságát, és hogy a más karokon tanulókat és a külföldi hallgatókat is bevonták (nem is akármilyen produkciókat kaptunk tőlük!).

Ugyan nem szép ezzel zárni, de egyetlen apró kifogás azért felmerült bennem: kicsit több magyar dalt, magyar szöveget szerettem volna hallani.

Nagyon köszönjük az élményt, és bízunk benne, hogy hosszú időre szóló hagyományt sikerült a hallgatóknak saját kezdeményezésükkel teremteniük. Isten adjon nekik további munkájukhoz erőt és lelkesedést!

Sipos Katalin
Fotó: Rodler Miklós

Írók, költők betegségekről és orvoslásról

Kosztolányi Dezső: Esti Kornél

TIZENÖTÖDIK FEJEZET,

melyben Pataki a kisleányért aggódik, ő pedig az új verséért

Esti Kornél egy téli estén a dolgozószobájában levelet írt kiadójának. Tolla gyorsan szántotta a papírt. Egyszerre észrevette, hogy nem tud többé figyelni mondataira. Más hangokat hallott:

Mért nézek az éjbe? Mért hallom a vándor bolygók robogását, mért látom a csillag messze, kalandor fényét...!

Félredobta levelét. Leírta ezeket a szavakat. Aztán várt, vajon lesz-e belőle valami, vagy – mint sokszor – elakadt az égi távirat, mintha valahol baj volna a leadógépben.

De most ömlöttek a sorok, kiegészültek és megvilágították egymást. Tágra nyitotta fülét. Új hangokat hallott. Szemeit az ablakot takaró zöld függönyre meresztette. Azon keresztül is látta a csillagos égboltot.

Sokáig jegyeztetett, összevissza. Voltaképp akkor tudta meg, mit akart kifejezni, mikor már elkészült.

Maga is ámul.

Többször elolvasta. A költemény közepén három sort törölt. De vissza kellett állítania. Nem lehetett ezen változtatni egy betűt sem. Úgy volt jó, ahogy volt.

Vette írógépét, és letisztázta.

Amikor az utolsó sorokat kopogtatta, csöngettek a kapun. A szobalány Patakit jelentette be.

– Szervusz – kiáltotta feléje az írógép mellől, s föl se tekintett rá. – Foglalj helyet. Azonnal.

Pataki a homályban állt. Nem lehetett látni az arcát.

Ő Estit látta az íróasztalnál, borzas haját az állólámpa aranyfényében, dohányfüsttől bokrétaízű, amint még mindig zongorázott írógépén.

Nem ült le. Csak állt.

Patakival újabban ritkán találkoztak.

Jötte meg is lephette Estit. De nem szólt, erre nem volt ideje. Még mindig kopogtatott. Miután nevét is aláírta, kihúzta a gépből a friss oldalt. Így szólt:

– Verset írtam. Meghallgatod? Két gépelt oldal.

Pataki a szoba túlsó sarkában egy karosszékre ült. Esti tagoltan, hogy a vers minden betűjét érthesse, olvasta:

Mért nézek az éjbe? Mért hallom a vándor bolygók robogását...

Nagy íve volt ennek a költeménynek, biztosan, egyenletesen emelkedő, lassan, szelíden lehanyatló. Olvasás közben még inkább tetszett neki. Meg volt győződve, hogy maradandó alkotása, s évek múlva is boldogan gondol erre a téli estére, amikor a semmiből létrehívta. A befejező részt, melyben minden kiteszedik – csak néhány indulatszó ez, néhány fölkiáltás –, különösen élvezte.

A kéziratot leejtette íróasztalára.

– Szép – hallatszott a sötétből egy kis szünet után Pataki hangja.

– Tetszik? – vallatta Esti, mert mihelyt dicsérték, átvette a kétkező szerepét. – Igazán tetszik?

– Nagyon – felelte Pataki.

Fölkelt a karosszékből. Az állólámpa fénykörébe jött, lassan. Megragadta Esti mindkét kezét. Ünnepelesen mondta:

– Kérlek, én azért jöttem hozzád, mert még sohase voltam így közel az öngyilkossághoz.

– Micsoda? – riadt fel Esti.

– Lacika – dadogta Pataki. – Lacika.

Esti meggyújtotta a mennyezetszállárt: Látta, hogy barátja halottfehér, s reszket minden ízében.

– Mi történt? – kérdezte. – Mi történt veled?

– Egy óra múlva operálják.

– Miért?

– Vakbélgyulladás.

– Hisz az semmi. Ül le, Elek, ül ide. Ne számárokodj.

Akarsz egy pohár vizet?

Pataki ivott egy kortyot.

– Jaj – sóhajtott –, végem. Tudom, hogy végem. De a kórházban már nem volt maradásom. Délután szállítottuk be. Most előkészítik szegénykét. Ezt nem bírtam nézni. Az anyja maradt vele. Künn vár a kocsi. Mindjárt megyek.

– Mióta beteg?

– Hát elmesélem. Hogy is volt csak? – mondta, s arcára tapasztotta izzadt, fehér tenyerét. – Lacika már egy hete panaszkodott, hogy fáj a gyomra. Mindig a gyomrát fájdította, satöbbi. Azt hittük, karácsonyi gyomorrontás. Az ünnepek alatt sokat evett, satöbbi, satöbbi. Hát így kezeltük. Hashajtó, koplaltatás, satöbbi. De nem lett jobban. Ma reggel aztán hányt. Nyomban elhívtuk Rátzot, utána Varghát is, aztán a tanárt, Elzászt. Szóval vakbélgyulladás. Kilenckor operálják.

– Ugyan. Hát csak ennyi az egész?

– De láza van. Harminckilencetű. Ilyen nagy láz arra vall, hogy a vakbél gennyes.

– Minden vakbélgyulladásnál van láz.

– Mi csak átfürdéstől félünk.

– Az rázóhideggel jár. Kirázta a hideg? Nahát. Ne izélj.

Nincs ott semmi átfürdés.

– Azt hiszed?

– Azt, azt.

– De altatják.

– Csináld helyi érzéstelenítéssel.

– Nem lehet. Éppen ez az. Elzász azt mondta, hogy nem lehet.

– Akkor altatják.

– Csakhogy a szíve gyöngye. A vörheny óta olyan gyöngye a szíve, hogy folyton pihennie kellett, még a torna alól is föl van mentve. Jaj, ha ezzel a gyerekekkel valami történik, én nem élem túl. Érted, egy pillanattal sem élem túl.

– Hány éves?

– Kilenc.

– Kilenc? Hisz már nagy gyerek. Elzász két-három éveseket is operál, s eddig még egyikkel se történt semmi. Különben is a gyermekek életereje a csodával határos. Azok a friss sejtek, azok az elhasználatlan, élettől duzzadó szövetek föl se veszik azt, amibe az erős felnőttek belepusztulnak. Légy teljesen nyugodt. Kidobják a vakbélét, és kutya baja. Egy hét múlva fölkel. Holnap, nem: még ma, másfél óra múlva – nevetni fogsz az egészen. Mindketten nevetünk majd.

Pataki csillapodott. Miután kiöntötte rémületét, üres lett, s ámulva tekintett szét ebben a dült, forró levegőjű dolgozószobában.

– Hallatlan – mondta Esti hirtelen, s arcát elfintorította. – Hallatlan. Én pedig untattalak téged.

– Mivel?

– Ezzel a szeméttel.

– Milyen szeméttel?

– Ezzel a verssel.

– Ja. Nem untattál.

– Dehogynem. Amikor ilyen lelkiállapotban vagy – megjegyzem: minden ok nélkül –, én téged, szegény barátom, legújabb elmeszüleményemmel szórakoztatlak. Hát ez pokoli, igazán pokoli.

– Nem. Hidd el, még jól is esett hallani. Legalább elterelte kissé a figyelmem.

– Tudtál figyelni?

– Tudtam.

– Érdekel?

– Hogyne.

– És mi róla a véleményed?

– Az, hogy kitűnő. Egyik jelentős versed.

– Csak jelentős?

– Nagyon jelentős.

– Nézd, én nem akarok dicséretet zsarolni. Ettől – tudod – mindig undorodtam. De szükségem van arra, hogy egy becsületes szót mondj róla. Ha megírok valamit, mindig azt hiszem, hogy az a legkülönb munkám. Nem is lehet ez másképp. Bizonyára te is így vagy ezzel. Aztán lassanként megszokom, hogy van, unni kezdem, kétségek fognak el, hogy egyáltalán érdemes volt-e vesződnöm. Egyébként is dögvóráson van a mi mesteriségünk. Ki a fenét érdekel, hogy fáj a fejünk, mikor mindenkinek fáj a feje? Tehát beszélj.

– Mondtam, hogy pompás.

– Az elejében magam is biztos vagyok. *Mért látom a csillag messze, kalandor fényét...* Ez az ihlet, a tiszta ihlet. De később – a közepe táján – úgy tetszett –, az előbb éreztem, mikor fölolvastam –, hogy valamit esik.

– Hol?

– Ott, ahol a rövidebb sorok következnek. Nem emlékszel? *Karbunkulus, te izzó...* Nem hamis ez? Nem fölfúj és bőbeszédű? Nincs itt valami törés?

– Nincs semmi törés.

– Azt hiszed?

ÉPÜL A „TUDOMÁNYHÁZA”

Fotó: Rodler Miklós

– Azt, azt.

– Mondd, Elekem, és az egész – úgy, ahogy hallottad – nem szónokias kissé?

– Hogy szónokias-e? Én, kérlek, nagyon szeretem a szép lendületet, s a szónokiasságot egyáltalában nem zárnám ki a költészetből.

– Értelek. Hát én gyomromból utálok minden szónokiasságot. Az nem költészet, hanem cukrászat. Légy őszinte, mondj igazat. Inkább széttépem az egészet, és soha többet egy sort sem írok, ha ez szónokias.

– Mindig félreérsz. Nem szónokias. Egyáltalán nem szónokias. Aztán a vége is milyen gyönyörű. *Élni, élni*. Ez remek. Meglásd, másoknak is épp ennyire tetszik majd. Mutattad Wernernek?

– Még nem.

– Hát mutasd meg neki. El lesz tőle ragadtatva. Én ismerem őt. Fogadok, hogy az első oldalon közli, ritkított garmonddal. Sohase volt még ilyen sikered. Mesteri az egész, mesteri.

Esti a gépírt oldalakat csörgette kezében. Pataki kirántotta zsebóráját.

– Tíz perc múlva kilenc.

– Veled megyek.

Beültek a ház előtti várakozó kocsiba. Havas, sötét utcákon vágattak. Az apa arra gondolt, hogy megmarad-e a fia. A költő arra gondolt, hogy megmarad-e a verse.

Egy fordulónál Pataki ezt mondta:

– Ha gennyes is, eltokolódhat.

Esti bólintott.

Később ő szólalt meg:

– A közepén mégis kitörlöm azt a három sort, úgy egyszerűbb.

Pataki helyeselte ezt.

Aztán többet nem beszéltek.

Mindketten ezt gondolták egymásról:

“Milyen kicsinyes, milyen önző.”

Amikor a kórház elé érkeztek, Pataki fölrohant az első emeletre. Utána Esti.

Lacikát, aki előzőleg morfinoltást kapott, s már félig aludt, épp akkor tolták be egy magas, keskeny kocsin a fényesen kivilágított műtőbe.

Vadász István: 43 év képekben

(Medicina, 2011)

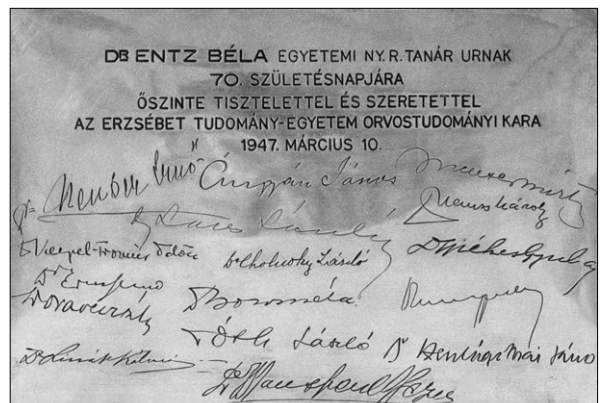
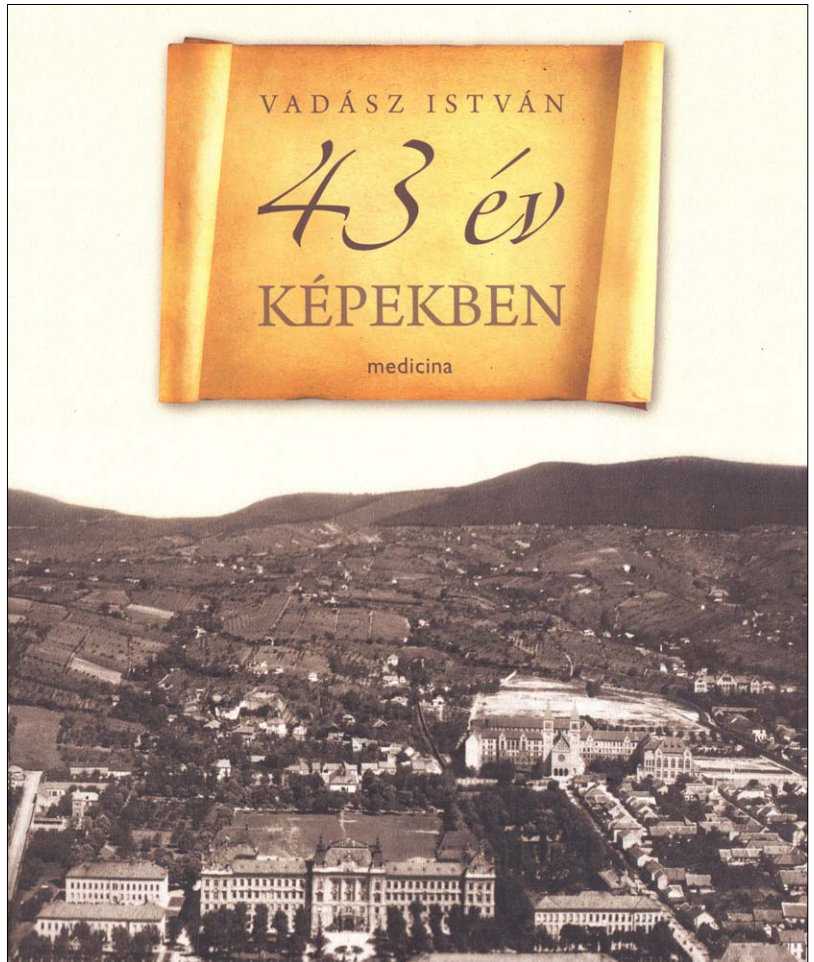
Micsoda lehetőség a nosztalgizásra nekünk, röviddel 60-on túliaknak! (De az innenieknek, és a „korosodóbbaknak” is.)

Nevezetes épületek, majd a 400-ágyas előkészületei. Az első képeken még nem mindenkit ismerek, vagy csak fotókról, festményekről. Nem csoda, hiszen *Vadász István* 1962-ben került az egyetemre (én 1967-ben kezdtem itt tanulni). A csoportképeken fölismerni véljük néhány tanárunkat. Az emelvényen *Cholnoky László* (sajnos mi már nem hallgathattuk), *Huth Tivadar*; másutt *Halda Tamás*, *Tigyi József*; majd néhány régi intézet: Kórélettan, Élettan, Mikrobiológia, Gyógyszertan. Itt már több, felsorolhatatlanul sok az ismerős arc. *Rauss* („Hallod, Géza? a Proteusnak lába van!”) és Lissák profok, a feledhetlenül gondolatgazdag *Grastyán*; *John C. Eccles* látogatása; a „Spike-Club” (1965). Snitt; következnek a díszdoktoravatások, mint az 1980-as Egyetemi Napokon: *Ernst Jenő*, *Szentágothai János* (mindketten *Flerkó Béla* rektortól veszik át a diplomát), az eseményen jelen van sok tanárunk, köztük későbbi rektorok, helyettesek; az emblemikus „Romos” („Az igaz pillanat hamar elmúlik”) *Pro Universitate* kitüntetését kap. Későbbi díszdoktoravatások, pl. a nagylelkű *Berde Botond* farmakológus, *Jakab Irén* – hogy csak a külföldön élő pécsieket említsük, és mellettük *Otto von Habsburgot*... *Donhoff Szilárd* előadása 90 éves korában sokunkat – legyünk őszinték – irigységgel töltött el. A későbbi lapokon láthatunk a mai napig aktív tanárokat, kollégákat is.

Emlékezzünk, de ne csak a múltra, hanem szélesebb perspektívával (stílszerűen: Weitwinkel) arra is, mennyi ragyogó szakember, nemzetközileg bizonyíthatóan elismert tudós, etikailag is magas szinten álló tanár volt a könyvben felbukkanó arcok között. Ez stimulálóan hathat – *Spike!*

Köszönjük, Pista!

BL

Entz Béla professzor születésnapjára, az akkori tanári testület cizellált aláírásával – 1947.

Szentágothai János professzor, akadémikus, Ernst Jenő professzor, akadémikus – 1980.

A könyv megvásárolható a következő üzletekben: Medicina Könyvesbolt – Pécs, Szigeti út 12. az egyetem alagsora, Budapest: Üllői út 91/a, Üllői út 89/c, Baross u. 21, Szeged – Tisza I. krt. 48, Debrecen – Nagyerdei krt 98.

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az Anatómiai Intézetből

■ Nagy András egyetemi adjunktus a kari kutatói-oktatói klinikai pályázaton támogatást nyert egyhetes tanulmányútra a Cambridge-i egyetemre február 12-17. között. A fogadóintézmény a Metabolic Research Laboratories, Institute of Metabolic Science, Addenbrooke's Hospital, Cambridge. A tanulmányút témája: „Clinically relevant chronobiological approaches in human medicine”.

■ 2011. december 13-16. között Eilatban (Izrael) a 10th International Symposium on VIP-PACAP and Related Peptides konferencián intézetünk munkatársai az alábbi prezentációkkal vettek részt:

Bukovics P., Czeiter E., Reglődi D. et al.: Concentration of PACAP in severe head-injured patients: a new potential biomarker? *Sándor B., Hobor D., Kiss P. et al.*: Comparative examination of tooth development in wild type and PACAP deficient mice. *Tamás A., Fülöp B., Kiss P. et al.*: Examination of PAC1-receptor and calcium binding protein expression in the inner ear of wild type and PACAP deficient mice. *Szántó Z., Sárszegi Zs., Németh J. et al.*: Examination of PACAP level in different clinical samples. *Juhász T., Katona É., Matta Cs. et al.*: PACAP regulation in high density chondrifying cell cultures. *Csanaky K., Szabadfi K., Bánki E. et al.*: Examination of PACAP in human milk and PAC1-receptors in mammary gland samples. *Mester L., Szabó A., Fábán E. et al.*: Effect of PACAP on apoptotic and angiogenic pathways in human retinal pigment epithelial cells. *Heimesaat MM., Dunay IR., Fischer A. et al.*: PACAP treatment ameliorates acute small intestinal inflammation in mice. *Szabó A., Bognár E., Fábán E. et al.*: Effect of PACAP on signaling pathways in chronic retinal hypoperfusion. *Kiss P., Farkas J., Matkovits A. et al.*: Neurobehavioral development in PACAP knockout newborn mice. *Horváth G., Reglődi D., Kiss P. et al.*: Role of endogenous PACAP in the kidney: investigations on homozygote and heterozygote mice subjected to renal ischemia/reperfusion. *Oppér B., Reglődi D., Horváth G. et al.*: Distribution of PACAP and its type I receptor in the rat kidney. *Szabadfi K., Kiss P., Reglődi D. et al.*: The protective effects of vasoactive intestinal polypeptide in ischemic retinal degeneration. *Reglődi D., Kiss P., Szabadfi K. et al.*: PACAP is an endogenous protective factor – lessons from PACAP

deficient mice. *Mark L., Maász G., Lóránd T. et al.*: Examination of proteomic profiles and anorganic composition of samples from PACAP deficient mice. *Várnagy A., Koppán M., Reglődi D. et al.*: Correlation between oocyte number and follicular fluid concentration of PACAP in women after superovulation treatment. *Brubel R., Varga A., Reglődi D. et al.*: Presence of PACAP in human seminal fluid and its effect on sperm motility. *Brubel R., Cohen M., Reglődi D. et al.*: Presence and effects of PACAP in the human placenta and trophoblast cells. *Welke L., Horváth G., Reglődi D. et al.*: Effect of systemic PACAP treatment on general locomotor behavior in rats. *Ferencz A., Nedvig K., Wéber Gy. et al.*: Intestinal cold storage in PACAP-38 containing preservation solution. *Farkas J., Nakamachi T., Wada Y. et al.*: Effect of PACAP on mouse corneal healing. *Vincze A., Reglődi D., Helyes Zs. et al.*: Role of endogenous PACAP in myelination of the rodent brain: lessons from PACAP-deficient mice. *Pirger Z., Pringle A., Naskar S. et al.*: The physiological effects of the vertebrate pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP) on molluscan hearts. *Nakamachi T., Aizawa Y., Ohtaki H. et al.*: PACAP stimulates the lacrimation via aquaporin 5 translocation in mouse.

Ezen a konferencián *Brubel Réka, Horváth Gabriella, Kiss Péter* és *Tamás Andrea Akira* Arimura Young Investigator Awardot nyertek el.

■ 2012. január 19-21. között Szegeden az IBRO International Workshop-on intézetünk munkatársai az alábbi prezentációkkal vettek részt:

Kormos V., Gaszner B., Hashimoto H. et al.: Examination of anxiety behavior and c-Fos response to forced swim stress in pituitary adenylate cyclase activating polypeptide deficient mice. *Kiss P., Farkas J., Matkovits A. et al.*: Neurobehavioral development in PACAP knockout mice. *Horváth G., Welke L., Reglődi D. et al.*: Effect of systemic PACAP treatment on general locomotor behavior in rats. *Németh A., Szabadfi K., Fülöp B. et al.*: Examination of calcium-binding protein expression in the inner ear of wild type and PACAP-deficient mice after kanamycin treatment. *Fábán E., Mester L., Szabó A. et al.*: Effect of PACAP on apoptotic and angiogenic pathways in human retinal pigment epithelial cells. *Danyadi B., Szabadfi K., Kiss P. et al.*: Preconditioning with volatile anesthetics in ischemic retinal

lesion in rats. *Csanaky K., Bánki E., Szabadfi K. et al.*: Examination of PACAP-38 in different milk and infant formula samples and PAC1 receptors in mammary gland. *Brubel R., Varga A., Reglődi D. et al.*: Investigation of pituitary adenylate cyclase activating polypeptide in human andrological fluid and its effect on sperm motility. *Szántó Z., Sárszegi Zs., Németh J. et al.*: PACAP immunoreactivity in clinical samples of cancerous and cardiovascular diseases. *Sándor B., Fintor K., Lóránd T. et al.*: Comparative examination of developing teeth and facial bones in wild type and PACAP deficient mice.

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

■ December 1-jén a családorvosok kötelező továbbképzésén felkért előadást tartott *Pár Alajos* „Kronikus májbetegségek” címmel.

■ A Debrecenben 2011. december 8-10. között tartott II. Gasztroenterológiai továbbképző tanfolyamon felkért előadást tartott *Pakodi Ferenc* (A nyelőcső tumorok endoszkopos ultrahang diagnosztikája), *Pár Alajos* (A krónikus vírushepatitisek pathogenesis) és *Vincze Áron* (Diverticulosis, diverticulitis).

■ 2011. október 6-8. között Szarvason a Magyar Tüdőgyógyász Társaság Epidemiológiai és Gondozási Szekciójának Tudományos Továbbképző Tanfolyama és Konferenciáján *Balikó Zoltán* a társaság által felkért előadást tartott „Otthon szerzett pneumonia a háziorvosi gyakorlatban, terápiás kérdőjelek” címmel. *Sárosi Veronika* felkért üléslétnök volt. *Sinkovics András*: „Extrapulmonális mycobacterialis fertőzés ritka manifesztációban” címmel a kazuisztikai fórum III. díját nyerte el.

■ 2011. október 14-én Siófokon rendezték a Magyar Tüdőgyógyász Társaság Bronchológiai Egyesületének ülését, ahol új vezetőséget választottak. A 11 tagú vezetőségnek *dr. Sárosi Veronika* ismét tagja lett. Az ülésen *dr. Illés Miklós Balázs* előadását tartott „A légúti stentek túlélésre gyakorolt hatása III/B st. nem kissejtes daganatú betegeknél” címmel.

■ 2011. december 1-3. között Sopronban a Magyar Tüdőgyógyász Társaság Onkopulmonológiai és Légzés Rehabilitáció Szekciójának konferenciája került megrendezésre. Itt *dr. Balikó Zoltán* és *dr. Sárosi Veronika* üléslétnökök voltak. *Balikó Zoltán* felkért előadást tartott „A supportív terápia jelentősége, az antikoaguláns kezelés irányelvei”

címmel. Sárosi Veronika „Gyógyszeres kezelés első vonalban. Konzervatív megközelítés versus folyamatos tumorgátlással” és „Depresszió jelentősége a tüdőrákban” címmel tartott előadásokat, illetve „A neutropenia kezelése az onkopulmonológia gyakorlatban” címmel felkért előadást tartott. *Illés Miklós Balázs* „Sikeresen kezelt szokatlan lokalizációjú tüdőrák metastasisok” címmel tartott előadást. *Dr. Ruzsics István* „A tüdőrák diagnózis mint stigma” című poszterével megnyerte a szekció kazuisztikai díját.

Az Élettani Intézetből

■ Ez év január 12-én, első ízben videókonferencia formájában került sor a Magyar Élettani Társaság évkezdő vezetőségi ülésére. A rendezvénynek – a budapesti, szegedi és debreceni helyszínek mellett – a pécsi Élettani Intézet Honvéd utcai könyvtárhelyisége adott otthont.

■ Az Élettani Intézet munkatársai nagy számban vettek részt a 2012. január 19-21. között Szegeden megrendezett IBRO 2012 International Workshop konferencián, a következő poszter bemutatásokkal: *Gálósi R., Szalay C., Aradi M. et al.*: „Mapping of brain structures involved in complex behavioural processes: Application of manganese-enhanced magnetic resonance imaging in rats”; *Petykó Z., Tóth A., Gálósi R. et al.*: „Neurons in the rat medial prefrontal cortex (mPFC) respond to reward predicting acoustic stimuli”; *Tóth A., Petykó Z., Kállai V. et al.*: „Auditory sensory gating local field potential analysis in the medial prefrontal cortex in freely moving rats”; *Nagy B., Szabó I., Keresztes D. et al.*: „Electrophysiological characteristics of feeding associated mPFC neurons”; *Szabó I., Nagy B., Hideg B. et al.*: „Endogenous and Exogenous Chemical Responsiveness of Umami Sensitive Neurons in the Nucleus Accumbens”; *Szalay C., Aradi M., Schwarcz A. et al.*: „Taste perception disturbances in anorexia nervosa: fMRI investigations”; *Kóbor P., Petykó Z., Telkes I. et al.*: „Mixed cone inhibition in colour cells of the cat retina”; *Kovács A., László K., Ollmann T. et al.*: „Intraamygdaloid RFRP-3 results in food intake decrease in rats”; *László K., Madarassy-Szücs A., Kupó P. et al.*: „The role of neurotensin and dopamine interaction in passive avoidance learning mechanisms”.

A Farmakognóziás Tanszékről

■ *Dr. Papp Nóra* 2011. október 27-én részt vett a „Central Europe Program”-ban az Európai Unió és Magyarország társfinanszírozásával megvalósuló „Traditional and Wild

Project (2011-2014)” sajtótájékoztatóján a Kecskemét melletti Kunadacson. A program vezetőivel (Corvinus Egyetem Gyógy- és Aromanövények Tanszék) résztvevő partnerként sor került a vadon termő gyógynövények gyűjtésével kapcsolatos feladatok megtervezésére.

■ *Dr. Farkas Ágnes* 2011. december 1-jén társszerzőként szerepelt a Magyar Biológiai Társaság Pécsi Csoportja 2011. II. félévi 242. szakülésén elhangzott „A csicsóka, mint özönnövény” című előadásban. Szerzők: *Filep Rita, Pál Róbert, Farkas Ágnes.*

■ *Dr. Papp Nóra* „Fitokémiai alapismeretek” címmel tartott előadást az Oázis Kertészet által szervezett Gyógynövény Tanfolyamon Budapesten, 2011. december 9-én.

■ Tanszékünk részt vett a 2011. december 14-én a PTE ÁOK Romhányi György aulájában középiskolások számára megrendezett Nyílt Napon. A tanszék kiállított standja (gyógyteák készítése, mikroszkópos és illóolaj-vizsgálatok) nagy érdeklődésre tartott számot.

■ *Dr. Papp Nóra* témavezetésével *Erdei Anna*, a Szegedi Tudományegyetem ötödéves biológus hallgatója 2011. december 21-én sikeresen (jelesre) megvédte szakdolgozatát „Elődeink öröksége: békési és székellyöldi települések etnobotanikai értékelése” címmel. Belső konzulens: dr. Mihalik Erzsébet (SZTE TTIK Növénybiológiai Tanszék).

■ *Dr. Horváth Györgyi* és *dr. Pál Szilárd* (Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet) *dr. Perjesi Pál*, a PTE ÁOK GYTSZ szakvezetője, a PAB Orvostudományok Szakbizottságához tartozó Gyógyszerésztudományok Munkabizottság elnöke felkérésére 2012. január 1-től ellátják az említett szervezet titkári teendőit.

■ *Dr. Molnár Pétert* 2011. decemberében az Amerikai Kémiai Társaság (American Chemical Society; ACS) elismerő oklevelében részesítette a Társaság által kiadott folyóiratokban megjelenő tudományos közlemények kéziratának bírálatában folyamatosan kifejtett, több évre visszatekintő tevékenységéért.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ *Dr. Decsi Tamás* „Az egészséges csecsemő táplálása, az íz preferencia kialakításának lehetőségei korai életkorban” címmel tartott előadást szakorvos-továbbképző rendezvényen 2011. november 11-én Debrecenben.

■ *Dr. Decsi Tamás* részt vett a Committee of Nutrition of the European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology

and Nutrition (CoN ESPGHAN) szakértői szervezet soros ülésén Stuttgartban, 2011. november 25-26-án.

■ *Dr. Molnár Dénes* intézetvezető a rendezvény moderátoraként, *dr. Decsi Tamás* a „Probiotikumok a megelőzésben és a gyógyításban az ESPGHAN állásfoglalása alapján” témakör előadójaként vett részt a Korunk népbetegségeinek prevenciója – gyakorlati útmutató a felelős csecsemőtáplálásért orvos-továbbképző rendezvényen Pécsen, 2012. január 18-án.

■ A primer immunhiányos gyermekbetegekkel foglalkozó immunológiai munkacsoport mintegy két évtizedes múltat tekint vissza. A munkacsoport az évente megtartott soros ülést – mely egyébként még a 2011-es évről tevődött át – 2012. január 20-21-én tartotta Lillafüreden. Klinikánkat *dr. Mosdósi Bernadett*, *dr. Sólyom Alex* és *dr. Nyul Zoltán* képviselte. Az ülésen Mosdósi Bernadett és Nyul Zoltán üléselnöki funkciót töltöttek be, Mosdósi Bernadett „Neutropenia szokatlan esete” címmel előadást is tartott. A munkacsoport ülésén a tagok alapító okiratot fogadtak el, melyben a munkacsoport kinyilvánította csatlakozási szándékát az MGYT, MIT és MAKIT szervezetekhez, mint az említett szervezetek munkacsoportja. Az ülésen öt tagú vezetőséget választottak, melynek egyik tagja Mosdósi Bernadett lett. A 2012. évi soros ülést novemberben kérésünkre Pécsen szeretnénk megtartani, melynek szervezését elvállaltuk.

Az Orvosi Biológiai Intézetből

■ 2011. november 23-án *Szabó Klaudia*, a PTE ÁOK Orvosi Biológiai Intézet TDK hallgatója az Országos Tudományos Diákköri Tanács által adományozott *Pro Scientia Aranyéremben* részesült. Díjnyertes dolgozatának címe: „Az urocortin 2 hatása a Ras/Erk útvonalra PC12 sejtekben”, témavezetői *Harci Alexandra* (PTE ÁOK Orvosi Biológia Intézet) és *Atlasz Tamás* (PTE TTK Testnevelés- és Sporttudományi Intézet, Sportbiológia Tanszék).

■ A X. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencián *Galgóci Szilvia* V. évfolyamos gyógyszerész szakos hallgató az egyetemi hallgatói kategóriában *első helyezést* ért el „A domináns gátló RasN fehérje szerepe PC12 sejtek NGF-indukálta differenciációjában” című előadásával. Témavezetője *Varga Judit*.

■ Az oslovi Björknes College Igazgatótanácsa vendégprofesszori státuszt adott *Szeberényi Józsefnek*, az Orvosi Biológiai Intézet igazgatójának, aki évente két-három angol nyelvű kurzust fog tartani a Björknes

College orvostudományi és más természet-tudományos programjainak hallgatói számára.

■ A TECAN magyarországi képviselője, a Microtrade Kft. Fiatal Kutatói Pályázatán *dr. Balogh András* „A simple fluorescent labeling technique to study virus adsorption in Newcastle disease virus infected cells” című pályamunkájával a mikrobiológiai kategória III. díját nyerte el.

Az Orvosi Népegészségtani Intézetből

■ A Magyar Epidemiológiai Társaság 2011. november 25-26-án megrendezett VI. kongresszusán intézetünk munkatársai az alábbi előadásokkal vettek részt: *Ember István*: „Paradigmaváltás a molekuláris epidemiológiában”, *Szendy Katalin, Gerencsér Gellért, Varga Csaba*: „Hazai termál- és gyógyvízminták illékony- és szervesanyag-koncentrációjának vizsgálata bakteriális mutagenitási teszttel”, *Gerencsér Gellért, Szendy Katalin, Kovács András és mtsai*: „Talajjavító és szelektív növényvédő szerek genotoxikológiai és ökotoxikológiai vizsgálata”, *Orsós Zsuzsa, Déry Tiborné, Kiss István és mtsai*: „Vörösbors hatása a keringő endotheliális progenitor sejtek koncentrációjára”, *Varjas Tímea, Nowrasteh Ghodrattollah, Ember István*: „Közeli-keleti gyógynövények bioaktív komponensei – szaponinok”, *Tibold Antal, Szabó László, Koltai Katalin és mtsai*: „Növényi készítmény protektív hatásai izoproterenol által kiváltott szívizom károsodás esetében”, *Szabó István, Ember István*: „A kemoprevenzió jelene”, *Németh Katalin, Fekecs Tamás, Kalmár-Nagy Károly és mtsai*: „Szervtranszplantációt követő bőrgyógyászati szűrővizsgálatok jelentősége a non-melanoma bőrtumorkok diagnosztikájában és kezelése céljából”, *Horváth-Sarródi Andrea, Schmiéder Melinda, Duga Zsófia*: „Egészségnap” programsorozat pécsi középiskolákban – tapasztalatok és tanulságok”, *Gombos Katalin, Juhász Ferenc, Gócze Katalin és mtsai*: „Egyidejű mRNS microarray és miRNS vizsgálat korai papillaris pajzsmirigy daganatokban”, *Gócze Katalin, Kovács Krisztina, Kajtár Béla és mtsai*: „Eltérő hisztológiájú cervixtumorkok mikroRNS profiljainak összehasonlítása”, *Juhász Krisztina, Stánitz Éva, Horváth Tibor és mtsai*: „Humán nyelőcső és gyomor daganatok epidemiológiai és genomikai elemzése”, *Varga Csaba, Pikó Bettina*: „A szupraindividuális megközelítés létjogosultsága a népegészségtani kutatásokban: Populációs toxikológia”, *Kiss István*: „Sirtuin – rezveratrol – meghosszabbítható-e az élet?”, *Gyöngyi Zoltán, Ember István*: „A

»genome-wide association studies« (GWAS) helye és szerepe a népbetegségek megelőzésében”, *Balogh Erika, Helene Düregger, Wagner Zoltán*: „Rövid, intenzív életmód-kezelés hatása a testsúlyra és a vérnyomásra krónikus vesebetegségben szenvedő és normális vesefunkciójú túlsúlyos egyénekben”, *Berényi Károly, Ember István*: „Mortalitás Magyarországon és Európában a XXI. században”, *Horváth Tibor*: „Térinformatika és megelőzés”. Továbbá az alábbi poszterek kerültek bemutatásra: *Bérczi Bálint, Ember István*: „Az invazív meningococcus betegség járványtani sajátosságai és megelőzése”, *Wolher Veronika, Gombos Katalin, Juhász Krisztina és mtsai*: „FeMADN2 készítmény miRNS expresszióra gyakorolt hatása B16 melanómát hordozó C57BL/6J egerekben” és „Növényi polifenol tartalmú készítmény miRNS expresszióra gyakorolt hatása C57BL/6J egerekbe oltott B16 melanómában”.

A Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikáról

■ *Dr. Fekete Sándor* 2012. január 14-16. között Spanyolországban vett részt egy nemzetközi kollaborációban zajló kutatás munkamegbeszélésén.

■ 2012. január 26-28. között a Magyar Pszichiátriai Társaság Vándorgyűlésén *dr. Osváth Péter, dr. Herold Róbert, dr. Vörös Viktor és Halmi Tamás* tartott előadást, *dr. Simon Mária és dr. Kiss Edina* posztert mutatott be. *Dr. Fekete Sándor* üléselelnöki feladatot látott el.

A Sebészeti Oktató és Kutató Intézetből

■ *Dr. Jávora Szaniszló, dr. Wéber György* társszerzővel „Reducing the negative effects of created pneumoperitoneum during transvaginal notes surgery” címmel tartott előadást az EURO-NOTES 2011, 5th Joint European NOTES Workshop (2011. szeptember 22-24., Frankfurt am Main, Németország) rendezvényen.

■ *Dr. Jávora Szaniszló, Hocsák E., Somogyi K., Balatonyi B., Kovács V., Róth E., Wéber Gy.* társszerzőkkel „Transvaginalisan készített pneumoperitoneum káros hatásának csökkentése” címmel mutatott be posztert a Magyar Sebész Társaság Sebészeti Endoszkópos Szekciójának XIV. Kongresszusán (Visegrád, 2011. október 20-22.).

■ *Dr. Lantos János* „Animal welfare aspects of the new, SPF animal facility at University of Pécs” címmel tartott előadást a 3. Scientific Workshop of CABCOS pro-

ject (Crossborder Applied Biotech Cooperation for Sustainable Regional Health Industry) rendezvényen (Pécs 2011. november 9.).

■ 2011. november 30. és december 2. között 16 orvos kolléga mikrosebészeti tanfolyamon, december 5-6. között 8 orvos kolléga emelt szintű laparoszkópos tanfolyamon vett részt intézetünkben.

A Szemészeti Klinikáról

■ 2011. december elején kétnapos rendezvény keretében Balatonalmádi adott otthont a magyar Szemorvos Társaság Retina Szekciójának éves ülésének. Klinikánk nagy számban képviseltette magát. *Pámer Zsuzsanna* üléselelnökölt, illetve felkért referátumot tartott „Vitaminok az AMD kezelésében és vénás oclusio kezelése VEGF gátlóval” címmel. *Szijártó Zsuzsanna* szintén üléselelnökölt, valamint esetismertetést tartott „Pigment inkontinencia ideghártya leválasztással” címmel. *Balla Zolt* előadása: „Intravitrealis Lucentis hatékonysága vena centralis retinae elzáródás okozta makulödémában”. Két-két esetismertetést tartott *Horváth Adrienn*: „Panuveitis – 10 éves anamnézis”, „Juxtapapillaris fehér lézió” és *Nagy Ágnes*: „Juxtapapillaris neovascularizáció” és „Retinalis vasculitis-retina necrosis”.

■ 2011. december 9-10. között a Nyugatmagyarországi Glaukóma Továbbképző Szimpóziumnak adott helyet Zalakaros, ahol *Biró Zolt* üléselelnökölt, valamint *Ajtony Csilla*: „Hogyan befolyásolja a látótér vizsgálat eredményét az irreguláris könnyfilm?” és *Balla Zolt*: „Milyen változást hoztak a BAK-mentes szemcseppek a glaucoma terápiájában?” című előadásokat tartották.

A Szívgyógyászati Klinikáról

■ *Dr. Rausch Péter*, 2011 végén a III. Országos Légimentő Vándorgyűlésen előadást tartott Életveszélyes ritmuszavarok címmel, valamint a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Hetényi Géza Kórház XXXVIII. Tudományos estjén (öt éves az invazív kardiológiai ellátás a Hetényi Géza Kórház Kardiológiai osztályán) „Elektrofiziológia és abláció “state of the art”, Szolnoki kezdetek” címmel tartott előadást.

■ *Dr. Rausch Péter* 2012. januárjától európai tanulmányi ösztöndíjjal egy évet töltött el Hamburgban az Asklepios Klinikán, invazív szív-elektrofiziológia témakörben.

In memoriam

Prof. Kriszbacher Ildikó egyetemi tanár**(1964–2012)**

A Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Karát mély megrendüléssel érte a hír, hogy 2012. január 5-én, hosszantartó betegség után, életének 48. évében elhunyt dr. Kriszbacher Ildikó egyetemi tanár, az Egészségtudományi Kar tudományos dékánhelyettese, az Egészségtudományi Intézet intézetigazgatója.

Dr. Kriszbacher Ildikó professzor asszony az egészségügyben, az egészségtudományban sajnos rövidre szabott életútját 1984-ben a Pécsi Orvostudományi Egyetem Általános Orvos Karának II. Belgyógyászati Klinikáján orvos írnokként kezdte, 1986-tól ápolói majd, 1993-tól EKG asszisztensi munkakört töltött be. 1993-ban az Egészségtudományi Kar jogelődjének az Egészségügyi Főiskolai Kar Diplomás Ápoló Szakán kezdte meg tanulmányait az egészségügyi felsőoktatásban, s lett diplomás ápoló 1996-ban. A magasabb szinten végzett ápolói munkáját folytatva 1998-tól ambulanciavezető és oktatásvezető diplomás ápolójaként dolgozott. 1997-től kezdődően haláláig részt vett a kar oktató munkájában, 2001-től ezt a tevékenységét, mint főiskolai tanársegéd, 2003-tól főiskolai adjunktusként folytatta. Ebben az évben fejezte be egyetemi okleveles ápoló tanulmányait, majd kiemelkedő tudományos munkájának eredményeként doktori fokozatot (PhD) szerzett 2006-ban, valamint ekkor kapott egyetemi docensi kinevezést. Folytatva kimagasló oktató és tudományos munkáját 2008-ban sikeresen habilitált és 2011-ben Magyarországon elsőként kapta meg ápolói szakterületen az egyetemi tanári kinevezést.

Oktató-nevelő és tudományos munkájával párhuzamosan számos feladatnak, megbízatásnak tett eleget, ezeket maradéktalanul teljesítette. 2002-től a Klinikai és Ápolástudományi Intézet intézetigazgató helyettese, 2007-től a kar tudományos dékánhelyettese, 2010-től az Egészségtudományi Intézet igazgatója volt. Az Egészségtudományi Kar Doktori Iskolájának munkáját törzstagként és titkárként, valamint, program- és témavezetőként segítette. A kar számos szakmai bizottságában működött közre.

A kari feladatok ellátása mellett tevékenysége kiterjedt a Pécsi Tudományegyetem egész területére is: 2010-től a Pécsi Tudományegyetem Tehetség gondozási és Tudományszervezési csoport rektori szaktanácsadójaként látott el fontos feladatokat; ugyancsak 2010-től kezdődően volt a Pécsi Tudományegyetem K+F+I Orvos-Egészségtudományi munkacsoport társelnöke, 2007-től a Kutatásfejlesztési Koordinációs Bizottságának tagja, 2006-tól Pécsi Tudományegyetem Tudományos Bizottság tagja volt. A Pécsi Akadémiai Bizottság Egészségtudományi Munkabizottságának titkára volt 2008 óta. Tagja volt számos hazai és nemzetközi tudományos szervezetnek. Munkásságát elismerések és kitüntetések sora kísérte.

2000-től Magyar Ápolási Egyesület Baranya megyei vezetőségi tagja, 2002-től a Magyar Ápolástudományi Társaság vezetőségi tagja, a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Baranya Megyei Területi Szervezetének elnöke volt.

Dr. Kriszbacher Ildikó professzor asszony halálával az Egészségtudományi Kar az egészségtudomány kiváló művelőjét, a hallgatók elhivatott oktatóját veszítette el.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!

A Pécsi Tudományegyetem rektora

Egészségtudományi Kar dékáni vezetése

Egészségtudományi Kar minden munkatársa és hallgatója

Dr. Flerkó Béláné, dr. Bárdos Vera emlékére

Ő is elment 2011-ben, mint ahogy Farkas Mária és Pállfy György professzorok.

Dr. Flerkó Vera 1946-ban érettségizett Pécsen, 1946-ban kezdte meg orvosi tanulmányait a Pécsi Orvostudományi Egyetemen és 1952-ben kapta meg orvosi diplomáját. 1948-ban kiváló anatómia és szövet-fejlődéstani szigorlata után Szentágothai János professzor meghívta externistának az Anatómiai Intézetbe. Először gyakornokként, majd tanársegédként dolgozott az intézetben 1962-ig. Mind anatómiát, mind szövettant oktatott szívvel, lélekkel. Tanítványai - 70 év felett - még ma is jó szívvel emlékeznek rá. Kitűnő manualitással is rendelkezett; férjét páratlan odaadással segítette a kutató munkában.

1962-ben távozott a Sztomatológiai Klinikára, mert megengedhetetlennek tartotta, hogy továbbra is Anatómiai Intézetben dolgozzon, ahol a férje lesz az intézet igazgatója. Ottani munkája elvégzése után azonban továbbra is dolgozott, segített férjének a sokszor éjszakába nyúló kísérleti munkában. A pécsi MÁV Rendelőintézet főorvosa lett 1973-ban.

Ahogy Flerkó professzor könyvében jellemezte "jóságos és áldozatkész egyénisége, megértése sokat segített pályámon." Flerkó professzor halála után türelemmel viselte a magányt.

M.J.

Dear Friends and Colleagues,

We regret to inform you that professor László Szekeres yesterday (January 9) passed away.

Yours sincerely

Prof. Ágnes Végh

Prof. András Varró

Prof. Julius Gy. Papp

